

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

OPLYSNINGER

OM

FAMILIEN

WESTENGAARD

SAMLEDE OG UDGIVNE

AF

OTTO WESTENGAARD

OBERST

TRYKT SOM MANUSKRIFT

KJØBENHAVN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

1889

Westergaard, Familien.

Denne Familienhistorie er Urdt. 90.
Afdeling af den fine og den gamle, hvedes
Familien den fagde og den. Et Bisk
fendes manuskripter i Wihergs Biskopsk. 17618,
hvor Jean Lassone's Historie omhandler en
fagde fra Westergaard, hvor det allerede
kan antages for en bidragende Fagde.
om den Westergaard (A. Samt. IV 210). Men
et Westergaard kan der findes i en anden Tid,
sola om Topografierne ikke nærmere
sigt, altsaa ogsaa i det Frantsøiske Land, der
sigt er indlemmet i Alder (Klats Herred;
Droeg 1621f.).

B. Westergaard. Udgivne om Samt. 10. 25.

Da den Generation af Familien, hvortil jeg hører, meget har følt det Uheldige i, at man savnede nøiere Kjendskab til Fortiden, har jeg anset det for Pligt imod Familien at samle og udgive nærværende genealogiske og personalhistoriske Oplysninger om den.

De af mig dertil benyttede Kilder ere, foruden Gjessings Jubel-lærere, Kapitain Lengnicks Stamtavler, Pastor Wibergs Bidrag til en almindelig Præstehistorie, Oplysninger hentede fra private Personer, vedkommende By- og Herredsfogeder, de i Geheimearkivet værende Pante-, Skjøde-, Skifte- og Høiesterets-Protokoller, Testamenter, fyenske og sjællandske Landsthingsdomme, fyenske og sjæll. Tegnelser, sjæll. Registre, Visitatsbøger (liber dativus), hvori de forskjellige Biskopper have udtalt sig om de paagjældende Geistlige, de i det sjællandske Bispearkiv værende saakaldte »Vita«-Bøger, hvori alle Theologer, der af Sjællands Biskop ere blevne indviede til Præster siden 1728, have indført deres Levnetsløb p. p. Jeg har overhovedet ikke forsømt at søge Oplysning nogetsteds, hvor jeg har kunnet tænke mig, at et Udbytte deraf for nærværende Arbeide kunde ventes.

Naar jeg nu udgiver de saaledes samlede Oplysninger som Manuskrift, er det, fordi jeg har den Opfattelse, at en stor Del af det Anførte kun kan have Interesse for Familiens Medlemmer, og at det paa den anden Side af Hensyn til den var nødvendigt at medtage megen Detail, naar man ved Hjælp af det i flere Henseender indskrænkede Materiale skulde kunne give et nogenlunde fyldigt Billede af de afdøde Medlemmer af Familien og de Forhold, hvorunder de levede. Det er under dette Arbeide blevet min Opfattelse, at det ikke saa meget er fremtrædende intellektuelle Evner som snarere en ved utrættelig Flid erhvervet Dygtighed, forenet med god, sund Forstand, seig Udholdenhed, Nidkjerhed, Samvittighedsfuldhed og en hæderlig Vandel, der har udmærket Familien, og jeg haaber, at disse Egen-

skaber ogsaa i Fremtiden maa udmærke dem, der skulle fortsætte Familiens Traditioner, og at et nærmere Kjendskab til Fortiden maa være dem en Opmuntring og Støtte i saa Henseende.

Med Hensyn til de i Bogen optagne 5 Portraiter bemærkes, at Borgmester Jens Eriksens er taget efter et Kobberstik. Regimentskvartermester Erik Westengaards Portrait er taget efter et Medaillon-portrait, som jeg har ladet fotografere. Provst Jens Westengaards og Hustrus Portraiter ere tagne efter 2 Oliemalerier af Joh. Hørner. Provst Otto Westengaards er taget efter en Silhouette. Af min Fader, Sognepræst Jens Westengaard, findes desværre intet Portrait.

Kjøbenhavn, i Juni 1889.

Forfatteren.

Jens
Eriksen

Det ældste Medlem af Familien Westengaard, der kjendes, er Gaardeier **Erik Christensen**, † 1652, ~ Mette Rasmusdatter. Han eiede Gaarden Westengaard i Svenstrup Sogn under Rødstenseie Gods i Skanderborg Amt. Da der intet Sogn med Navnet Svenstrup findes i hele Hads Herred, har det formentlig været i Tvenstrup Sogn (hvori nævnte Herregaard havde Gods), Gaarden Westengaard har ligget; men for nærværende Tid findes efter anstillet Undersøgelse ingen Gaard i Tvenstrup Sogn, der, saavidt det kan oplyses, nogensinde har været kaldt Westengaard. Præsten Stoud siger i sin Ligprædiken over deres Søn, at Erik Christensen og Hustru vare »fornemme, christelige, ærlige og ægte Forældre.« De havde flere Børn, men Navnene ere kun opbevarede paa en Datter, Maren Eriksdatter, der døde i Odder før 1705, og en Søn, der blev Familien Westengaards Stamfader og i Daaben var kaldet **Jens Eriksen**, f. $\frac{3}{1}$ 1633.

Han undervistes hjemme indtil Faderens Død, hvorefter Moderen lod ham sætte i Aarhus danske Skøle, hvor han forblev i 2 Aar. Fra Januar 1654 tjente han 2 Aar som Opvarter hos Marcher Rødsteen til Lundsgaard, rejste derpaa et Par Maaneder i Holland, blev saa Haandskriver hos samme Rødsteen i 2 Aar. Paa dennes Anbefaling (R. rejste endog selv med ham til Odense i den Anledning) blev han saa antaget som Haandskriver hos Rigsraad Mogens Høeg til Kjærgaardsholm, der var Befalingsmand over Odensegaards Amt, i hvilken Stilling han forblev i 3 Aar. Han var med M. Høeg i Kjøbenhavn under Beleiringen 1658 og i Roeskilde ved Fredsunderhandlingerne og skrev ifølge ovennævnte Stoud der de 28 Fredspunkter i Traktaten. M. Høeg

døde 1661 og anbefalede forinden sin Frue, Chr. Rosenkrands, at hun Jens Eriksen »vel skulde belønne for hans flittige og tro Tjeneste.« Han blev nu Underskriver hos Amtmanden i Odense, H. Lindenov til Oregaard, hvilken Stilling han beholdt indtil 1668, da han blev Amtsskriver og Ridefoged i Odensegaards Amt; 1670 blev han tillige Amtsskriver over Christiansdals, St. Knuds og Rugaards Amter; $\frac{5}{12}$ 1677 øverste Borgmester i Odense; 1688 afstod han Amtsskriver- og Ridefoged-Bestillingen til Rasmus Andersen, »Balslevernes« Stamfader, der var forlovet med og samme Aar ægtede en Datter af Provst H. Bang i Sørslev, hvis Søster J. Eriksen havde ægtet. Han blev af Regjeringen brugt i flere Kommissioner, saavel ved Retsplejen, Landmaalingen som flere andre vigtige Forretninger;*) d. $\frac{20}{9}$ 1674 stod hans Bryllup paa Odense Raadhus udi en »anselig og fornemme talrig Forsamling« med Maren Nielsdatter Bang, Datter af Biskop, Dr. theol., Superintendent over Fyens Stift Niels Bang (f. 1614, † 1676).**) Hun døde 1720 i Skamby Præstegaard og begravedes i Odense. J. E.s Forældre have utvivlsomt været velhavende, siden de holdt ham i Aarhus Skole. De mange Embeder, han selv beklædte endog i en lang Række af Aar, og hvoraf Borgmesterembedet ved sine Biindtægter var meget indbringende, adskillige af de Hverv, der overdroges ham, f. Ex. som Skiftekommissair i flere Dødsboer m. m., i Forening med Indtægterne af Hollufgaard, som hans Hustru i 1676 arvede efter sin Fader, og en sparsommelig Husholdning maa have gjort ham til en efter Datidens Forhold megen velstaaende, for ei at sige riig Mand. I Tiden fra 1677 til 1689 købte han efterhaanden $22\frac{1}{2}$ Bøndergaarde, 1 Boel, 7 Huse, Skamby Kirke med Tiende og Patronatsret, Kongens Anpart i en Kirketiende, en Obligation paa 400 Rd. mod Pant i 2 Bøndergaarde, Herregaarden Dallund samt den største Del af Bangs Boder i Odense, Svogernes med flere Arvingers Anpart i »Mageløs«, en stor Gaard, der laa paa Vester-gade i Odense. Den $\frac{8}{6}$ 1678 fik han Kongelig Bevilling og Nobilitetsbrev paa, at alt det Gods, han eiede eller blev Eier af,

*) Fyenske Tegnelser for 1679, 1684 og 1687 og Personalhistorisk Tidsskrift, 1. Bd., pag. 27.

***) Se Pontoppidans Annaler og Bloch: Den fyenske Geistligheds Historie, 1787.

maatte besiddes med adelige Friheder og Herligheder for ham og hans Descendenter. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa J. E. erhvervede Dallund (formentlig 1687), fortælles i »Bogense Bye og Skovby Herreds Historie« af Literis Mando, Bogense 1859, pag. 273, at J. E. »nylig havde vundet den paa — Kløver Æs.« Forfatteren til denne Bog, hvis Indhold først havde været trykt som Feuilleton i Bogense Avis, var afdøde Skolelærer S. H. Klausen. Efter Meddelelse fra den nuværende Redaktør af Bogense Avis har Klausen, der iøvrigt var en flittig Samler, men aabenbart manglede historisk Kritik og ingen Kilder til sine Fortællinger har angivet, hentet sine væsentligste Bidrag dertil fra den bekjendte og ansete Forfatter Vedel Simonsens Bog »Rugaards Historie«, der udkom 1843--44. Men i denne Bog, 3. Del pag. 22, omtales Sagen paa en helt anden Maade, idet der siges: »omtr. 1684 eller mellem 1684 og 1687 skal bemeldte Assessor Morten Mikkelsen (der havde købt Dallund 1673) ifølge Sagnet have spillet Dallund og 2 andre Herregaarde bort; hans Søn Søren Mortensen siger virkelig om ham i et Dokument af 1754, at han havde eiet 3 Herregaarde (nemlig Ørritslevgaard 1664, Dallund 1673 og en tredie ubekjendt) og ikke efterlød sine 2 Sønner mere end Kjøbeskov i Veflinge Sogn paa 6 Tdr. Hartkorn, og da nu derhos det Sagn gaar, at han havde spillet alting bort, saa er han vel den Borgmester (hvormed Sagnet maaske har forvexlet hans Assessoritel), om hvem det hedder, at han spillede 3 Herregaarde bort i Odense til en Dronning, der reiste her igjennem Landet, da derimod det almindelige Ordsprog her paa Egnen, at »Kløver Æs vandt Dallund«, uden Tvivl tør henhøre til en noget sildigere Periode,« hvorved formentlig sigtes til, at Etatsraadinde Haxthausen efter Sigende bortspillede Dallund til den unge Oberst v. Finecke, der blev haardt saaret i Slaget ved Gadebusch, og som senere blev Stamfader til Familien Blixen-Finecke.

Med Hensyn til J. E.s Forhold som Godseier er der efter hans Død i en Indberetning fra Sognepræst K. G. Krag i Sønderlø af 1690 betræffende Kaldets Indtægter fremsat nogle Klager over, at han forholdt Kaldet noget af det Offer og den Tiende, Præsten forment at have Krav paa. Vedel Simonsen anfører disse Klager i sin ovennævnte Bog »Rugaards Historie« og tilføier, at

»det synes, som om den gode Borgmester ikke har været nogen synderlig Præsteven.«

I »Prospekter af danske Herregaarde«, udgivne af Richardt og T. A. Becker, 2. Bd., 1. Hefte om Hollufgaard, siges, at J. E. var en af de første i det ny Embedsaristokrati, der trængte den gamle Adel ud af Landets Jordegodser, samt at han var en »haard og egenraadig Herre«, men der anføres intet andet Bevis herfor end Pastor Krag's ovennævnte Indberetning, der udførligere omtales i samme Værks 9. Bind om Dallund. Næst at bemærke, at J. E. fik Hollufgaard som Arv efter sin Svigerfader, og at han købte Dallund af en borgerlig født Mand, skal jeg iøvrigt hertil oplyse:

Ved at gjennemgaa samtlige Høiesteretsprotokoller for Tidsrummet fra 1677 — da J. E. nylig havde arvet Hollufgaard og købt det første Jordegods — og indtil Midten af det 18. Aarhundrede har jeg forvissat mig om, at J. Eriksen, som Privatmand, kun en Gang er bleven stævnet for Høiesteret, og det var i Januar 1688. Spørgsmaalet gjaldt da, hvorvidt der tilkom ham Tiende af en Løkke (»Høiløkken« kaldet), der laa i Nærheden af Margaard. Eierne af denne Gaard bestred dette; men Landsdommerne gav J. E. Medhold. Der faldt iøvrigt ingen Dom i Sagen ved Høiesteret, da Parterne sluttede Forlig indbyrdes.

I 1691 havde hans Enke en Strid med Præsten for St. Hans Menighed i Odense, betræffende hvorvidt hun skulde svare Tiende til ham af Ulkendrup Mark, der hørte under Dallund. Landsdommerne gave Præsten Medhold; men Høiesteret frikjendte hende for Præstens Tiltale og gav altsaa hende Ret.

I 1696 afgjordes Sagen mellem ovennævnte Pastor Krag og Otto Pedersen Himmelstrup, der ved Giftermaal med J. E.s Enke var bleven Eier af Dallund, betræffende hvorvidt der tilkom Præsten aarlig 6 Tdr. Byg af Dallund. Der havde været Strid om dette Forhold flere Aar, førend J. E. købte Dallund. Præsten beraabte sig paa, at de 6 Tdr. Byg tilkom ham ifølge et Legat, med Hensyn til hvilket han dog hverken kunde paavise nogen Stifter eller Fundats. Morten Mikkelsen, J. Eriksen og O. P. Himmelstrup gik ud fra, at Dallund var en adelig Sædegaard og som saadan fri for al Tiendeydelse. Den $14\frac{1}{8}$ 1689 faldt en Landsthingsdom i Sagen, der gav Præsten Medhold; men denne

Dom blev ei efterkommet, formentlig fordi man haabede at faa ny Beviser, saa at Sagen med Held kunde appelleres til Høiesteret.

I 1695 faldt atter en Landstingsdom i Sagen af samme Indhold som den forrige; men nu blev den appelleret, støttet paa ny Thingsvidners Forklaringer samt paa en Herredstingsdom af $\frac{6}{8}$ 1646, som det omsider var lykkedes at fremskaffe, og som formentlig gav Dallunds Eier Medhold.

Høiesteret stadfæstede imidlertid 1696 Landstingets Domme i Sagen ligesom i en ganske lignende, som samme Præst havde med Eieren af Margaard; men der synes virkelig at have været gode Grunde til at se dette Præstens Forlangende prøvet gennem alle Instanser, og denne Mening har jo ogsaa været delt baade af den tidligere og den senere Besidder af Dallund.

Endelig havde O. P. Himmelstrup i 1697 en Strid med Jens Rosenkrandses Arvinger om et Hus, hvilken Strid først endtes ved Høiesteret, der gav Rosenkrandses Arvinger Medhold.

Naar man nu veed, at Strid om Ubetydeligheder hyppigt bragtes for Høiesteret, saasnart det gjaldt Eiendomsforhold, saa er man formentlig berettiget til at antage, at J. E. ikke kan have forurettet Nogen som Godseier, siden saadanne Stridsspørgsmaal ikke ere blevne indstævnedes for Høiesteret.

At J. E. var meget afholdt og agtet af Stiftsprovsten og Biskoppen i Odense, vil fremgaa af det Følgende og er et Bevis for, at disse Kirkens høie Værger ikke have kunnet anse ham for at nære uvenlige Følelser mod Præsterne, end mindre for at have gjort dem Uret.

I Biskop Bircherods Dagbøger pag. 203 omtales, at Kurfyrstinde Wilhelmine Ernestine af Heidelberg den $16/10$ 1680 paa en Reise gennem Fyen tog ind hos J. Eriksen og spiste der til Middag.

Hans Gaard, der laa paa Vestergade i Odense, der hvor nu Kongensgade udmunder i Vestergade, var anselig og stod endnu i Midten af dette Aarhundrede.

I den Ligprædiken, som Sognepræst, senere Stiftsprovst i Odense (sluttelig Biskop i Christianssand i Norge), Ludvig Stoud 1690 udgav over ham,*) udtales, at han var meget religiøs

*) I det Exemplar af Bogen, som findes i Odense Kathedralskoles Bibliothek, findes et Kobberstik af J. E. ved Hub. Schaten, der var en anset Kobberstikker.

allerede fra Barndommen af, og at han i sin Manddom brugte Alterens Sakramente med et bodfærdigt Hjerte; han vaagede over, at Kongens Mandater og Forordninger bleve efterlevede, befordrede i alle Ting Kongens Tjeneste, var ham tro og beflittede sig paa at skaffe hver Mand Lov og Ret uden Persons Anseelse og ikke for Villie eller Venskab, Gunst eller Gave den Fattige til Undertrykkelse lod sig forlede til at bøie Retten eller lade sine Øine forblinde. Han holdt sig venlig, oprigtig, ærlig og redelig mod Alle, raadførte Enhver til det Bedste, meddelte gjerne til Fattige og Trængende af den Velsignelse, Gud havde forlenet ham med, var yndet og elsket af Alle, som hannem ret kjendte, baade høie og nedrige Standspersoner; han levede i et lykkeligt Ægteskab, sørgede omhyggeligt for sine Børns Opdragelse og Undervisning og var »en ypperlig og berømmelig Mand.«

I de sidste Aar var han svagelig, formentlig lidende af Bronchitis. I November 1689 fik han et Anfald deraf, men besørgede alligevel sine Forretninger, ja tog endog til Sørslev for at følge en Datter af sin Hustrus Broder til Jorden; men efter den Tid kom han ikke mere til Kræfter. Han havde under Sygdommen, hvor hans Kone pleiede ham Nat og Dag, hyppigt Besøg af sin Sjælesørger (nævnte L. Stoud), ligesaa af Rektoren ved Gymnasiet, Magister Elias Naur, der var beslægtet med ham, samt af Svogeren, Præsten (senere Provst) i Sørslev H. Bang.

Efter at have nydt Alterens Sakramente i sin Hustrus, Svogeres og Venners Nærværelse hensov han roligt den ²⁰/₁₂ 1689.

Hans Svogere E. Naur, B. Bang ligesom ogsaa Poul Rasmussen (en Ven af ham) have forfattet Digte i Anledning af hans Jordfæstelse. Han blev begravet i St. Knuds Kirke i Hovedgangen til Venstre op mod Koret. Han havde 9 Børn med Maren Bang, hvoraf en Søn døde ung. Hans Børn antog alle Navnet WESTENGAARD efter Faderens Gaard i Jylland.

I det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn findes 2 Portraiter af ham.*) Paa begge er han afbildet med Allongeparyk, et lidet Overskjæg, iført Fløiels Kjole, indenfor hvilken ses en broncheret Vest. Hans prægtige Halsklud sammenholdes af et

*) Se Samlinger til en beskrivende Katalog over Portraiter af Danske, Norske og Holstenere ved A. Strunk, Kjøbenhavn 1865.

Eric Westengaard

(Regimentskvartermester).

Juvelsmykke. Nederst paa Rammen ses hans Vaaben, og under dette findes følgende Digt af Biskop Thomas Kingo:

Om sindig Ret og Skjel, om sund Fornuft den kunde
med Pensel eller Pren afridses nogenlunde,
da skulde hver en Streg i dette Ansigt staa
saa livsomt farvet, at der intet mangled paa.

Et stort Jernuhr med Bangs adelige Vaaben og »Dr. N. Bang« malet med forgyldte Bogstaver paa Skiven, arvede han efter sin Svigerfader. I 1882 skjænkede jeg det til Nationalmusæet paa Frederiksborg Slot, hvor det endnu findes.

Den ²¹/₁₂ 1691 ægtede Enken Krigs- og Landkommissair Otto Pedersen Himmelstrup, † 1709, ved hvem hun fik 7 Børn, se Tillæget a.

Hendes Børn med Jens Eriksen vare følgende:

A. Erik Jensen Westengaard, f. 1677, † ¹²/₃ 1751, ~ ³/₆ 1719 Else Marie Christiansdatter Fyhn (hendes Fader var islandsk Kjøbmand, og Moderen hed Maren Diderichsdatter). De bleve viiede i Frue Kirke efter først at have nydt Alterens Sakramente sammen om Formiddagen Kl. 9. Hun døde i Januar 1739. De havde 7 Børn sammen, nemlig 3 Sønner og 4 Døtre. Kun den ældste Søn blev gift og efterlod sig Afkom.

E. J. W. gik først i Odense Gymnasium indtil Sommeren 1692, da han underkastede sig Studentexamen ved Københavns Universitet og valgte til Præceptor Professor Bircherod. Immatriculeringen fandt Sted d. ²⁰/₇, men allerede forinden, nemlig sidst i Juni 1692, optoges han paa det af Christian V s. A. oprettede ridderlige Akademi i København. Paa Akademiet optoges 50 Elever, mest af Adel og de fornemste Familier. Dets Øiemed var at uddanne unge Mænd til de høiere Embeder. De skulde medbringe, de Adelige flere, de Borgerlige hver 1 Tjener; den aarlige Betaling var efter Rangen og meget høi, foruden Indskrivningspenge. Eleverne havde fri Adgang til alle Hoffester. Hvorlænge han opholdt sig paa Akademiet kan ikke oplyses, ligesaa lidt som det vides, hvad han derefter har foretaget sig i Tiden indtil 1706. I Foraaret 1705 var han Fadder for sin Søsterdatter Maria Hauch i København. I dette eller det følgende Aar er han formentlig fulgt med Brigadier L. de Boisset, der var Chef for 2. Bataillon af det sjællandske Regiment, som var ind-

vendig, — et Træk, der vidner om E. W.s selvstændige Karakter og relativt uafhængige Stilling. Auxiliarkorpset vendte hjem i Løbet af Aaret 1714. Den $\frac{10}{6}$ 1717 ansattes E. W. som Proviantkommissair i Citadellet Frederikshavn, i hvilken Stilling han formentlig forblev indtil 1748, idet der ifølge Militærkalenderen var ansat en anden Mand i denne Stilling i Foraaret 1749. Ved Forordningen om Kornskatten i Danmark af $\frac{3}{11}$ 1730 § 5 bestemtes, at Københavns, Roskilde og Ringsted Amter skulde levere den udskrevne Rug til E. W. i Citadellet, hvilket Hverv maa betragtes som et Tillidshverv. Han købte eller lod opføre Møllen paa Citadellets Vold.

Som Bevis paa den Yndest, han havde erhvervet sig hos Regjeringen, kan anføres, at en Kongelig Resolution af 1731, stadfæstet den $\frac{2}{11}$ 1746, paalagde »fremtidige« Proviantforvaltere i Citadellet Frederikshavn at lade male al den Rug til Soldaterbrød paa Møllen i Citadellet, som denne kunde overkomme. Den større Anpart i Dallund, som han fik i Arv efter sin Fader ved Skiftet 1691, solgte han 1706 til sin Svoger, B. Hauch. Med Hensyn til Stedfaderens Forvaltning af sine Stedbørns Midler klagede han, saasomt han var bleven myndig, til Kongen, hvormed se Tillægget b.

Af Kirkebøgerne ved Citadellets Kirke fremgaar det, at E. W. ligesom sin Fader og Farfader, efter Datidens Opfattelse samvittighedsfuldt har efterkommet sine religiøse Pligter, idet han i Reglen 1 à 2 Gange aarlig gik til Alters med sin hele Husstand og efter Svigerfaderens Død tillige hermed fulgtes af sin Svigermoder. Indtil de allerseneste Aar foregik det privatim, o: uden Andres Nærværelse. Hans Tyende, hvoriblandt ogsaa ses at have været baade 1 Material- og 1 Vognkudsk, gik derimod til Alters med Menigheden. Med Hensyn til hans selskabelige Omgang og Forhold til sine Omgivelser kan anføres, at samtlige hans Børn ere holdte over Daaben af hans Svigermoder, sædvanligvis hertil assisteret af en Datter, og at der blandt Fadderne foruden hans Svigerfader findes Kommandanten i Citadellet, Oberst Klenau, Oberst Diedrichsen (formentlig beslægtet med hans Svigermoder) af sjællandske Regiment, ved hvilket han jo selv havde været ansat i mange Aar, Oberstlieutenant Stürup, Kapitain Cronenburg af Prinds Christians Regiment, ved hvilket hans 2 Svogere

B. Hauch og J. Schwartz tourvis havde været Regimentskvartermestre, hans Svoger Kapitainlieutenant Christian Flensborg af Flaaden,*) Præsident Sørensen, hans to Halvbrødre, Lieutenant Jens Erik Ottesen Himmelstrup og Regimentskvartermester Niels Bang Ottesen Himmelstrup samt Svogeren B. Hauch. Han fulgte ogsaa i en anden Henseende Faderens Exempel, idet han sørgede godt for sine Børns Undervisning. Af de 3 Sønner bleve 2 theologiske Kandidater.

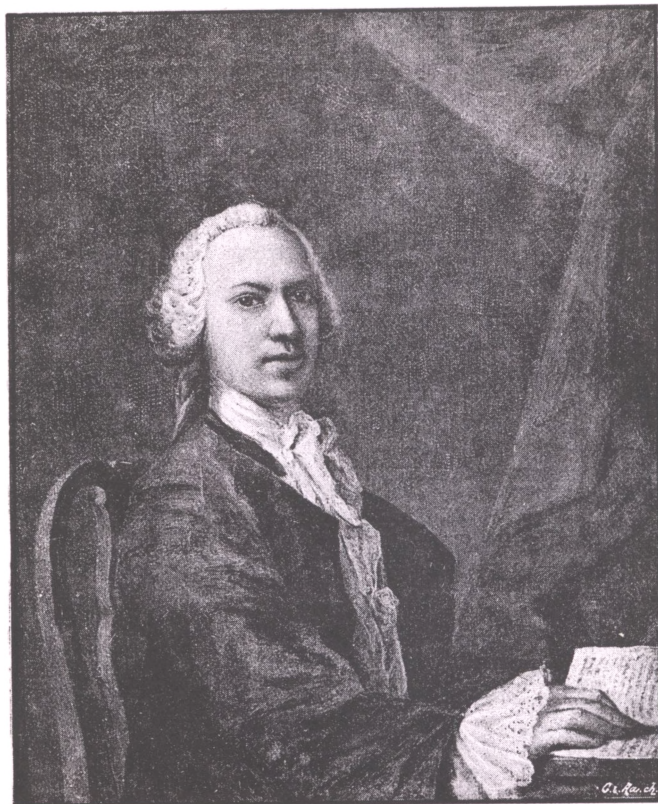
Af Frue Sogns Kirkebøger ses, at hans Svigerforældre 1719 boede paa Vestergade, og at Svigermoderen som Enke ved sin Død 1747 boede hos ham i Citadellet.***) Af Sjællandske Tegnelser for $20\frac{1}{2}$ 1739 ses, at 2 Gaarde, de ejede, samt en Del Korn og alle deres Kjøbmandsvarer fortæredes ved en stor Ildebrand, der indtraf kort før Svigerfaderens Død, og hvorved de mistede al deres Eiendom.

Af Bekjendtgjørelsen, der efter Erik W.s Død indrykkedes i Adressekontorets Efterretninger angaaende Auktionen over hans Efterladenskaber, ses, at intet Sølvtoi eller lignende Kostbarheder skulde sælges, men derimod foruden Løsøret »Vogne og Heste«. Auktionen skulde afholdes i »Stervboets Gaard i Skindergade ligefor den latinske Skole«, o: der hvor nu Soldins Stiftelse ligger. Boet overtoges formentlig af Sønnerne uden Rettens Mellemkomst; Skiftet findes ialfald ikke.

Han blev begravet i Frue Kirke Kl. 4 Efterm. den $\frac{8}{10}$ »udi egen Muldgrav«, hvori tidligere hans Svigermoder, hendes Datter Dorothea, der var gift med ovennævnte Helt, og Erik W.s Hustru og Datter Margrethe Cathr. vare nedsatte. Graven laa i den søndre Omgang ved Koret tæt udenfor den søndre Kordør i den gamle Frue Kirke, der ødelagdes ved Bombardementet 1807.

*) En meget dygtig og meget brugt Officer, der 1712 var Kadet ombord paa »Den hvide Falk« under Tordenskjold som Chef og 1719 var Sekondlieutenant under Tordenskjold i Kampen mod Elfsborg. Han blev der af T. 2 Gange sendt til Kommandanten for at opfordre ham til at overgive sig og blev samme Aar, formentlig efter T.s Indstilling, »for udvist Bravour« under Angrebet paa Marstrand forfremmet til Premierlieutenant og »regaleret med Guldmedaillen«. Han døde 1767 som Schoutbynacht, o: Kontreadmiral.

**) Svigerfaderen døde 1729, 85 Aar gammel, og begroves i sin Svogers, Raadstueskriver Chr. Helts »murede Grav« i Frue Kirke.

J. Westinggaard

(Provst i Sværdborg).

Et Portrait i Guldkapsel med Paaskrift E. W., som jeg af Executor testamenti i Professorinde Høyens Bo, Hr. Dr. phil. C.-Ploug, fik tildelt, forestiller ham, der maa have været en kraftig og smuk Mand med et aabent og tiltalende Ansigt. Han er iført Uniform. Det sjællandske Regiment, der var det ældste i den danske Hær, hvorved han gjorde Tjeneste i 11 Aar, hedder nu 5. Bataillon og er siden 1880 indlemmet i det nuværende 6. Regiment i Odense, for hvilket jeg, der er Erik W.s Sønnesøns Sønnesøn, har været Chef i henved $5\frac{1}{2}$ Aar.

Hans Børn vare:

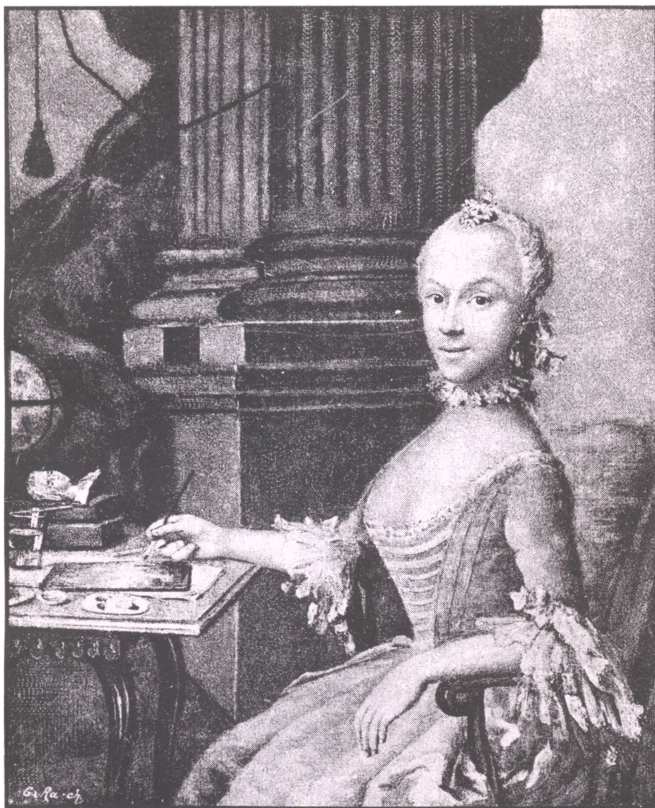
- A 1. Marie W., d. $\frac{9}{10}$ 1719, † 1720.
- A 2. Marie Christine W., d. $\frac{8}{11}$ 1720, † 1722.
- A 3. Margrethe Cathrine W., d. $\frac{24}{12}$ 1721, † 1749.
- A 4. Marie Christine W., d. $\frac{15}{1}$ 1723, † 1742.
- A 5. Jens Eriksen Westengaard, d. $\frac{26}{9}$ 1724, † $\frac{23}{8}$ 1794. Fik privat Undervisning i Hjemmet først af en theol. stud. O. Moderup, der senere blev Præst i Tranquebar i Ostindien, og derefter af en theol. Kandidat C. Lüders (senere ansat i Bergen som Kapellan), indtil han blev Student 1742. Efter at have taget anden Examen undervistes han i Theologi af Provst A. Bredenberg, Sognepræst for Holbæk og Merløse, hørte derefter Forelæsninger ved Universitetet og tog theol. Attestats med laudabilis 1745. Han uddannede sig nu videre til Præstegjeringen, først paa Landet og derefter i Hovedstaden. I Aarene 1755—57 skiftedes han med 3 andre theol. Kandidater til at prædike for Excellencen Carl Adolf v. Plessen, der var Geheimeraad, Elefantridder, Overkammerherre hos Frederik IV's Broder, Prinds Carl, og derefter hos dennes Søster, Prindsesse Sophie Hedevig, hos hvem han havde stor Indflydelse. Kong Christian VI lod ofte theol. Kandidater prædike for sig for selv at kunne bedømme deres Duelighed. Dette Exempel synes at være fulgt af Excell. Plessen, der som Eier af Gundersløvholm, Førsløv, Saltø, Harrested, Kastrup p. p. havde Kaldsret til mange Præstekald. Excell. var en meget dygtig og hæderlig Mand, der gjorde sig meget fortjent af sine Godser, især ved at oprette Skoler. J. E. Westengaard siger i sit Levnetsløb,

at han holdt meget af denne Mand, og at han stedse vil mindes ham med den dybeste Ærefrygt. Strax efter Excellensens Død fik J. E. W. »uventet« af Etatsraad Lengercken de Kløcker, der var Borgmester i Kjøbenhavn og havde Kaldsret til Sværdborg Præstekald, Tilbud om at blive Præst i dette store Kald. Borgmesterens Kaldsbrev er dateret den $18\frac{1}{2}$ 1758, og Kong Frederik V konfirmerede det den $24\frac{1}{2}$ s. A., »saafremt han (J. E. W.) ellers efter foregaaende Overhørelse udi Lærdom saa dygtig, i Liv og Levnet saa skikkelig og af den Alder efter Loven befindes, at hannem Prædike-Embedet kan betroes.« *) Han udnævntes til Provst for Hammer Herred 1787. Biskop Balle visiterede Sværdborg Kirke 1783, 1787 og 1793 og har i Pastoratets »liber dativus« udtalt sig meget tilfreds med Ungdommens religiøse Oplysning og Udvikling i Sværdborg. Biskoppen kalder derhos J. E. W. en »værdig, brav, retskaffen, tro Lærer, hvis utrættelige Flid og forstandige Undervisning« har frembragt et saa smukt Resultat. I Vordingborg Latinskoles Vidnesbyrd om hans ældste Søn kaldes han en i høieste Grad ærværdig Mand. I November 1786 antog han en personel Kapellan, da han følte sig noget svagelig. Traditionen i Menigheden om ham er nu ganske tabt, og det er jo ogsaa næsten 100 Aar, siden han døde. 1 ~ $1\frac{1}{9}$ 1758 viet i Holmens Kirke til Johanna Maria Jacobsdatter Fosie, f. $27\frac{7}{8}$ 1726, † $23\frac{3}{8}$ 1764. 2 ~ $20\frac{1}{2}$ 1765 Johanne Dorothea Staal, f. $8\frac{1}{1}$ 1743, † $17\frac{1}{8}$ 1812.

Hans første Hustru var Datter af Jacob Fosie, der var født i Kjøbenhavn 1679 af engelsk Æt og blev Organist ved Holmens Kirke, Tegnemester ved Søkadetakademiet og Holmen. Han skildres**) som en brav, hæderlig og begavet Mand, der forstod Latin, Engelsk, Hollandsk, Fransk og Italiensk, var meget belæst og besad et meget godt Bibliothek. Han gav sig ogsaa af med Mekanik og Malerkunst (navnlig kopierede han i Vandfarve hollandske Landskabsmalerier), førte en

*) Sjæll. Register 1758.

**) Adressekontorets Efterretninger, 1764 Nr. 15.

Johanna Fosie

(gift med Provsten i Sværdborg).

mere flittig end dygtig Radernaal, var Medlem af Kunstakademiet i Florents, udgav en »ABC i Tegnekunsten« og et Hefte »Læreklude«. Han var derhos en velstaaende Mand, eiede en Gaard (Nr. 40) paa Østergade, hvor han holdt Tegneskole. Han har leveret Tegningen til Ludvig Holbergs adelige Vaaben, hvilken nu opbevares paa Sorø Akademi. Hans Hustru hed D. Ilsøe. Deres Datter Johanna Marie var en begavet Pige, der blev meget feteret af de talrige Skjønaander, der ofte samledes i Forældrenes Hus. Hun slægtede Faderen paa og har efterladt en Mængde Malerier i Vandfarve, især efter hollandske Mestre, saadanne som den ældre og yngre Teniers, Ruysdal, v. d. Ostade, de Hem, van Lys o. s. v. samt en ikke ringe Del Haandtegninger. De fleste af Malerierne samt en Bog med Haandtegninger bero hos mig. Efter H. J. Birchs Billedgalleri for Fruentimmer, 1793, 3. Del, p. 350, solgtes en betydelig Del af hendes »Kabinetsstykker« efter hendes Død af hendes Mand til Grev Otto Thott til Gaunø. I Kataloget over dennes Malerisamling, som skulde sælges ved Auktionen den $24/4$ 1787, fandtes under Joh. Fosies Navn 10 Numre med c. 80 Haandtegninger, gjorde dels med Tusch, men fornemmelig med Pen samt 2 Numre med 3 Vandmalerier, nemlig 2 bjergige Landskaber og 1 Kjøkkenstykke med nederlandske Bønder. Efter Meddelelse fra den nuværende Besidder af Gaunø findes der for Øieblikket kun 2 Blomsterstykker (malede i Gouache), og som ere signerede Johanna Fosie 1744.

Nogle Haandtegninger af hende findes i Kobberstiksamlingen i Kjøbenhavn blandt danske Kunstneres Haandtegninger. Hvert Nytaar overrakte hendes Fader, der var meget kongeligsindet, Hs. Majestæt Kongen en af ham selv pyntelig skreven og kunstfærdig udsmykket Almanak. Ved den engelske Prindsesse Louises Indtog (formælet med Kronprinds Frederik, den senere Kong Frederik V) havde han festlig smykket sin Gaard paa Østergade, og Datteren Johanna udgav i 1743 et Blad, der forestillede Huset i sin fulde Pynt, medens Faderen til Bladet forfattede en Text med Vers, der strømmede over af Loyalitet. Hun udøvede

nemlig ogsaa Kobberstikkunsten. I Faderens »Læreklude« findes saaledes et Kobberstik af hende, der er gjort 1741, medens hun endnu kun var 15 Aar gammel, og som forestiller Christus for Pilatus. I Professor Wadskjærs »Christiansborgs Skueplads« findes Christiansborg stukket af hende; i »Tordenskjolds Levnet« af Caspar Peter Rothe, 1750, 3. Part, p. 143, findes et Kobberstik af hende forestillende Tordenskjolds Angreb paa Marstrand 1719 p. p.

Hun opholdt sig en Tid i Huset hos Dr., Pastor Hauber ved St. Petri Kirke i Kjøbenhavn.

Ifølge Dr. phil. F. J. Meiers Efterretninger om Fredensborg Slot p. p. af 1880, pag. 179, overrakte hun Hs. Majestæt Kongen et Maleri (Frugtstykke) paa hans Fødselsdag 1757, hvorfor der i 1758 blev skjænket hende 40 Rd. (svarende til c. 300 Kr. i vore Penge). I hendes Stambog, hvori en talrig Kreds af Venner og Beundrere (blandt Andre Direktør for Kunstakademiet Pilo, Billedhugger Stanley, Kobberstikker Preisler, Fr. L. Moltke, Magnus Moltke, Kommandør Christian Flensborg, den senere Biskop i Viborg Tetens, Konferentsraad Hoppe, Professor Wadskjær, hendes Broder Michael Fosie m. m. samt Jens Eriksen Westengaard, der senere blev hendes Mand) enten i Tegninger eller Digte, affattede dels i det danske, dels i det franske eller engelske Sprog, have nedlagt deres Hyldest, findes en Tuschtegning, der foroven har 2 Genier, der fremvise hendes Kontrafei for den beundrende Samtid og Eftertid. Denne Stambog blev i min Bedstefaders, Provst O. W.s (hendes Søns) Bo af min Fader og hans Sødskende overdraget Professor L. N. Høyen, der skjænkede den til den kgl. Kobberstiksamling i Kjøbenhavn, af hvilken den atter i Aaret 1879 blev overført til det store kgl. Bibliothek, hvor den endnu findes.

J. E. Westengaards Digt til Joh. Fosie, der er dateret den 28/₆ 1754, og som findes i Stambogen, lyder saaledes:

Bon gout, talens, vertus, beauté, génie,
guidés par la raison, se ressemblent chez toi.
Les arts trouvent leur Uranie.
Ils l'aiment et en ce point je parle aussi de moi.

A ton tableau chacun mettra son trait
 et en nous montrant tout mérite
 Ils nous montreront ton portrait.

Vers pour être mis au bas du portrait de mademoiselle Jeanne Fosie,
 présenté
 par son très humble serviteur
 J. E. Westengaard.

Da Forfatteren anvender »tu« og ikke »vous«, tør man vel slutte, at de da vare forlovede.

Hendes Signet samt 3 Malerier i Olie af den bekjendte Kunstner Joh. Hørner og forestillende hendes Mand, hendes Broder, der var Præst i Randers 1755—94, og hende selv, tilhøre mig ligesom et Portrait af hende i Vandfarve, der efter ovennævnte Dr. F. J. Meiers Formening sandsynligvis er malet af en Georg Salemann, der var en dygtig »Miniaturskildrer«, formentlig af engelsk Æt, og som ugift boede hos hendes Forældre. Portraitet har ikke ringe Lighed med ovennævnte Tuschtegning.*) Hun døde kort efter at have født sin eneste Søn, Otto W.

J. E. W.s anden Hustru var Datter af en Kjøbmand i Vordingborg P. P. Staal og Hustru D. K. Ditlevsdatter Flindt, † 1794; hendes Descendens har Adkomst til Understøttelsesanstalten for trængende Efterslægt af Medlemmerne i den ophævede civile og adskillige Stænders Enkekasse. Hendes Farbroder var formentlig Præst og ligesom hendes Fader Sønnen af en Kjøbmand Staal i Vordingborg. Betræffende den i Familien Westengaard endnu bevarede Tradition, ifølge hvilken hun skal have forfordelt sine Stedbørn, se Tillæget c.

Som Faddere for Provst Jens E. Westengaards Børn nævnes, foruden hans 2 Brødre i Kjøbenhavn, Onklen Chri-

*) Denne min Skildring af hende støtter sig dels til Familietraditionen, dels til Wielands ny Tidender 1737 Nr. 14, J. Dauws Schilderer und Mahler, 1755 p. 316 etc., Oluf Bangs Samling af adskillige nyttige og opbyggelige Materier, 4 Stk. pag. 497 af 1743 p. p. samt Meddelelser af ovennævnte Dr. F. J. Meier, der i »Nær og Fjern« Nr. 326 af 1878 udførlig har skildret hendes Fader og hende i en Afhandling: »Jacob Fosie, hans Datter og hendes Stambog«.

stian Flensborg, en Fætter Lieutenant Hauch i Flaaden, Skovrider Folsach, Birkeskriver Prehn, en Del Præstefamilier i Omegnen samt 2 Frøkener Staal, hvoraf den ene senere blev hans anden Hustru.

Hans Børn vare:

- a. **Frederica Westengaard**, f. $19/5$ 1759, † $17/5$ 1818, ~ $20/10$ 1786
Jens Bech, f. 1745, † 1806, mag., Præst i Vallekilde og Hørve 1773, Provst for Skippinge Herred 1783. Hun blev ved dette Giftermaal Stedmoder til 9 Børn af Provstens første Ægteskab. Efter sin Mands Død boede hun hos en ugift Stedsøn i Kjøbenhavn. Hun er formentlig opkaldt efter Generalinde (**Frederica**) Kreber f. Hauch, der var hendes 27 Aar ældre Kousine, eller efter hendes Onkel, Konferentsraad **Frederik Hauch** i Viborg.
 1. **Anna Dorothea B.**, f. 1788, † 1871 ugift.
 2. **Jens B.**, Farmaceut, Soldat i Vestindien, † ugift.
 3. **Bertha B.**, f. 1794, † 1865, ~ 1821 **Jens Jacobi Hjorth**, † 1847, Forpagter paa Adellersborg og derefter paa Selchausdal.
 - a'. **Frederik Bertel Sophus H.**, f. 1821, † 1822.
 - b'. **Jens Frederik Bertel Sophus H.**, f. 1823, † 1847 i Basel, Tømrer.
 - c'. **Ane Margrethe H.**, f. 1824, † 1863, ~ 1850 **Carl Sophus Andersen**, Kjøbmand i Korsør og derefter Eier af Øresø Mølle. Ingen Børn.
 - d'. **Herman H.**, f. 1826, Eier af Sassemosegaard, Vei-assistent, ~ 1849 **Hanne Charlotte Staahl**, f. 1826 (Faderen cand. theol. og Skolebestyrer).
 - 1'. **Jens Frederik H.**, f. 1850, Grosserer i Kjøbenhavn, ~ 1881 **Jenny Emilie Marie Groth**, f. 1856 (Faderen Tobaksfabrikant i Kjøbenhavn).
 - a''. **Gudrun Charlotte Marie H.**, f. 1883.
 - b''. **Ejnar Hans Herman H.**, f. 1885.
 - 2'. **Bertha Dorthea H.**, f. 1852, † 1888.
 - 3'. **Viggo Theodor Daniel H.**, f. 1855, Equiperingshandler i Roeskilde, ~ 1882 **Ida Nielsen**.
 - a''. **Tony Herman Staahl H.**, f. 1883.
 - 4'. **Herman H.**, f. 1863, † 1866.

W. Westengaard

(Provst i Kundby).

5'. Søren Carl Herman H., f. 1868, Assistent ved Statsbanerne paa Sjælland.

- b. Louise Westengaard, f. $19/2$ 1761 † $31/10$ 1794, ~ $23/11$ 1785 Andreas Lassen, f. 1746 † 1820, Isenkræmmer og Major i Københavns Borgervæbning. Han ejede Gaardene Nr. 2 og 3 (nuværende Nr. 10 og 12) paa Gammeltorv og boede i Nr. 2 paa 1ste Sal. I Stuetagen i Nr. 10 er der endnu Isenkramhandel. Han giftede sig 2den Gang med E. M. Schjøtt. Hans Børn af første Ægteskab vare:

1. Berthel Fosie L., f. 1787 † før 1794.
2. Cecilie Catharine L., f. 1791 † 1829, ~ 1814 Georg Severin **Kayerød**, f. 1782 † 1845. Han anlagde 1814 Løveapotheket i Aalborg; besad sjældne Kundskaber i Veterinairvidenskaben samt Indsigt i og Interesse for Træplantning og Haveanlæg. Han anlagde »Skovbakken» ved Aalborg og var en meget agtet og anset Mand; fik 1826 Titel af Assessor pharmaciæ og blev 1831 benaadet med Ridderkorset af Dannebrogssordenen. Medborgere reiste i 1861 et Monument over ham ved Indgangen til Anlægget. En Gade i Aalborg er opkaldt efter ham. Han giftede sig 1845 anden Gang med B. Ørstrøm*). De efterlode ingen Børn.

Major Lassen mødte ikke ved sin Svigerfader, Provst J. W.'s Jordfæstelse, idet han undskyldte sig med, at hans Hustru ventede sin Nedkomst (hun døde ogsaa 5 Dage efterat have født et dødfødt Barn) og samtidig gav sine Svogere Provsterne Bech og O. Westengaard Fuldmagt til at repræsentere sig ved Skiftesamlingen. Han udtalte derhos Ønske om at Alt maatte foregaa venskabeligt, hvad ogsaa skete saavidt man kan se.

- c. Otto Westengaard, f. $17/8$ 1763 † $9/6$ 1835, blev undervist i Hjemmet af sin Fader til sit 14de Aar, hvorefter han optoges som Elev i Vordingborg Latinskole, fra

*) Sognepræst Nielsens personalhistoriske Notitser om Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg,

hvilken han afgik til Universitetet 1780; tog filosofisk Examen 1781; theologisk 1784 og philologisk 1785, alle med laudabilis; blev 1786 Dekanus for Kommunitetet (o: Medhjælper for Klosters Provst i det daglige Tilsyn med Alumnernes Øvelser ligesom ogsaa med deres sædelige Vandel), blev $\frac{1}{8}$ 1788 kaldet til Sognepræst for Skamstrup og Frydendal af Etatsraad Hansen til Frydendal og konfirmeret i Samme af Christian VII $\frac{22}{8}$ s. A.; blev Præst for Kundby $\frac{3}{7}$ 1789; Provst for Tudse Herred; fik Rang med Amtsprovster $\frac{5}{12}$ 1822.

1 ~ $\frac{17}{10}$ 1788 Edele Birgitte Sørensdatter Heiberg, f. $\frac{11}{4}$ 1773 † $\frac{5}{2}$ 1791, Datter af Provst i Faxø S. Joh. Heiberg og Hustru K. Hornemann. Provst H., der først var Præst i Skamstrup og derefter i Faxø, var Morbroder til den bekjendte Forfatter Peter Andreas Heiberg, hvis Slægt ligesom Provst H.'s stammede fra Norge paa fædrene Side og høre til samme Familie*). Hun var efter Familietraditionen noget indesluttet, alvorlig og stille.

2 ~ $\frac{28}{12}$ 1792 Anne Kirstine Lange d. $\frac{31}{3}$ 1773 † $\frac{13}{9}$ 1834, Datter af Kancelliraad Laurits Lange til Ørebæklunde paa Fyen. Hun var meget smuk og livlig med sorte Øjne og sort Haar. En Søster til hendes Moder var gift med Major Lunn til Knabstrup. Hun selv var Kousine til Fru van Deurs paa Frydendal. Hun blev som ung Pige sendt fra Ørebæklunde til Knabstrup, dels fordi hendes Tante Fru Lunn ønskede hendes Selskab, og dels fordi Forældrene ønskede at unddrage hende en fyensk Præsts Kurmageri. Hun traf imidlertid der den sjællandske Præst O. W., der blev hendes Ægtefælle.

O. W. vilde, da han gik i Latinskolen, ikke modtage Stipendier, hvortil han hvad Flid og Evner angaar var kvalificeret, for ei at staa mindre velstillede Kammerater iveien.

De fra Universitetets Professorer udstedte Vidnesbyrd om ham ere fortrinlige. A. Kall siger at han hører

*) Genealogiske Optegnelser om Familien Heiberg ved H. K. Heiberg, Bergen 1864.

iblandt »de allerbedste akademiske Borgere«, at han særdeles har udmærket sig ved alle Prøver, at han foruden grundige Kundskaber i Theologi ogsaa havde erhvervet sig en mere udbredt Kundskab i Philologi; Hornemann kalder ham »en af sine bedste og kjæreste Tilhørere« og »en haabefuld Kandidat«. Alle rose hans Flid og hæderlige Opførsel. Paa Kommunitetet arbejdede han med Flid og Iver »til sine Medstuderendes Nytte«.

Biskop E. Balle visiterede i Kundby 1803 og udtalte da det Ønske, at »den indsigtfulde og virksomme Kirkens Lærer »maatte høste mangefold Frugt og Glæde af hans trofaste Bestræbelser«.

Biskop Münter visiterede 1812 og 1822 og kalder O. W. »Menighedens oplyste, velbegavede og virksomme Lærer« og roser »den samvittighedsfulde og utrættelige Flid« han anvender paa Ungdommens Oplysning.

I »liber dativus« udtaler Provst Rørdam: »Gud unde denne Menighedens høiærværdige Lærer og Sjælesørger endnu i mange Aar den sande Glæde at leve som Fader for sin Menighed og at se de velsignede Frugter af sin indsigtfulde, redelige og ufortrødne Omsorg for Ungdommens Oplysning og Sædelighed«.

Efter den endnu levende Tradition i Kundby Menighed har han været almindelig agtet og afholdt af Menigheden og været anset for en Mand med en fast og myndig Karakter og et noget heftig Temperament, men tillige med en meget hjælpsom Haand, der med Dygtighed og Energi forstod at hjælpe Folk til rette. Han havde saaledes blandt Andet paa Grund af Afstanden fra Holbæk efter Samraad med Lægen en Samling af Lægemedler i sit Hus, som han uddelte gratis efter Lægens Anvisning.

Allerede i Tyverne begyndte han at blive svagelig og antog Kapellan.

Som Barn har jeg flere Gange set ham. Han var af middel Høide med et meget venligt Ansigt, led stadig af Slimeri og Hoste, hvorfor han sædvanligt opholdt sig

ham som Nr. 1 af 3, da Greven havde havt »Leilighed til at overbevise sig om hans udmærkede Duelighed.« Kancelliet indstillede ham ligeledes som Nr. 1, da han havde Udmærkelse for den homiletiske og kateketiske Prøve og var »fortrinlig anbefalet« af Direktionen for Pastoralseminariet. Han blev Sognepræst for Ørsløv og Bierre-Sønder fra $1^3/2$ 1822 indtil sin Død d. $2^2/10$ 1857. Som theologisk Kandidat reiste han til Norge væsentlig af Ulyst til at være Huslærer paa en dansk Herregaard saaledes som Forholdene dengang vare paa disse. I nogle Blade af Biskop J. P. Mynsters Liv og Tid, udg. 1875, findes følgende Udtalelser om ham: d. $1^1/7$ 1836 visiterede jeg i Ørsløv Kirke. Sognepræst J. W. prædikede. »En smuk Prædiken«, »christelig og varm; Foredraget frit og godt; han kathekeriserer meget godt;« Han er en duelig og i Omgang sagtmodig Mand.« D. $8/7$ 1844 visiterede jeg 2den Gang. Præsten J. W. holdt en »meget god, alvorlig Prædiken«. »Baade af Ældre og Yngre var der en særdeles talrig Forsamling og af Ungdommen svarede Mange endog ganske fortrinligt og med god Kundskab til mange Bibelsteder udenfor Lærebogen.«

1 ~ $2^9/9$ 1820 Gjertrud Sophia Maria Lemvigh, f. $1^8/1$ 1798 † $1^6/10$ 1834 (Datter af Provst J. Lemvigh i Vemmeløv og Hustru A. C. Svitzer, hvis Fader eiede Bøstrup Hovedgaard ved Slagelse). Deres Bryllup stod i Vemmeløv Præstegaard og Bryllupssangen til Melodi »Saa glade vi drage det lynende Sværd«, der er opbevaret, maa efter Haandskriften at dømme være forfattet af Adjunkt i Vordingborg, senere Præst i Odense L. Chr. D. Westengaard, der var Broder til Brudgommen. Hendes Descendens har Adkomst til det 1728 under Universitetets Bestyrelse oprettede Bircherodske Legat for 2 Studerende ved Kjøbenhavns Universitet. Jeg har oppebaaret det i nogle Aar paa Grund af at min Moder var født Lemvigh; men efter 1844 har man begyndt at fortolke Fundatsen saaledes, at Legatstifterindens fjernere Slægtninge ikke mere

indrømmes fortrinlig Adgang til disse Legater*). Til de af Ingenieurmajor C. S. Lemvig og Hustru A. K. Rasch til Rønningesøgaard paa Fyen den 18/2 1815 stiftede tvende Legater hvert paa 12000 Kroner til Fordel for Enker efter Præster og Skolelærere paa Fyen har den Lemvigske Slægt fortrinlig Adgang**).

Menigheden satte ham et Gravminde paa Ørsløv Kirkegaard, hvor tillige hans tvende Hustruer og ældste Datter hvile. Bortsalget af hans Efterladenskab gav et Overskud af 12000 Kr., der af Børnene af 1ste Ægteskab skjænkedes deres Halvsøds-kende. »Sognepræst Jens Westengaards Legat«, stort 400 Kr., stiftet af hans Børn, er allerhøiest konfirmeret den 26/5 1864. De aarlige Renter skulle anvendes dels til Gravstedets Vedligeholdelse og dels til Uddeling af gode Bøger, tjenlige til Oplysning og Forædling til en eller flere af de flinkeste Dreng og Piger, der aarlig udskrives af Pastoratets Skoler.

Hans Børn vare:

- a'. Jacobine Birgitte Cathrine Westengaard, f. 2/10 1821 † 1/12 1836.
- b'. Otto v. Westengaard, f. 27/10 1822, blev undervist privat i Hjemmet til mit 14de Aar; efterat have gaaet 4 Aar i Slagelse Latinskole blev jeg af samme dimitteret til Universitetet 1840; tog anden Examen 1841; studerede Theologi 1841 og 42; tog Officersexamen paa Landkadetakademiet 1843; blev Sekondlieutenant ved 10de Bataillon 1844, Premierlieutenant ved Samme 1849; ansattes som Adjutant ved 10de Bataillon i Krigsaarene 1849—50, medens denne Afdeling kommanderedes af J. T. Ræder, hvem jeg skylder meget med Hensyn til min Uddannelse som Officer. I Slutningen af Felttoget 1850 kommanderede jeg Bataillonens 1ste

*) Scheels Universitetsprogram 1844, Kragballe Stamtavle over Slægten Lemvig, 1875, pag. 24.

***) N. C. Schacks Revision og Fortsættelse af Hoffmanns Fundatser.

Kompagni; Kapitain ved 13de Bataillon fra $\frac{1}{4}$ 1860; do. ved 24 Bataillon 1867—74; Oberst og Chef for 12te Bataillon fra $\frac{23}{4}$ 1874; Chef for 6te Regiment fra $\frac{4}{4}$ 1882 indtil jeg fik Afsked af Hæren den $\frac{22}{8}$ 1887 efter Ansøgning i Naade og med Pension og paa Grund af Alder.

Jeg deltog i de skandinaviske Studenters Sammenkomster i 1841 i Lund, 1843 i Upsala, 1845 i Kjøbenhavn og 1851 i Christiania. Som Officer har jeg, bortset fra Krigsaarene, hvori jeg fulgte med de Batailloner, hvorved jeg var ansat, ligget i Garnison i Kjøbenhavn, undtagen i Aarene 1857—60 og 1874—82, hvori jeg garnisonerede i Fredericia, og 1882—87, da jeg havde Garnison i Odense. Jeg har deltaget i Felttogene 1848, 49 og 50 samt 64 og særligt i Slaget ved Slesvig d. $\frac{23}{4}$ 1848; Fægtningen i Sundeved d. $\frac{5}{6}$ 1848; ved Alssund d. $\frac{13}{4}$ 1849; Slaget ved Idsted den $\frac{25}{7}$ 1850; Fægtningen ved Midsunde d. $\frac{12}{9}$ 1850; og ved Møhlhorst d. $\frac{31}{12}$ 1850*). I Sommeren 1851 var jeg i Forening med flere andre Officerer sendt til Bornholm for at indøve Militsten der; var Distriktskommandant i Angel under Belejringsstilstanden og samtidig Kompagnichef ved 5te Forstærkningsbataillon fra $\frac{1}{12}$ 1851 til $\frac{1}{5}$ 1852; blev i 1864 før Dannevirkes Rømning med mit Kompagni (det 7de) af 13de Regiment fra Sønderborg paa Als sendt til Halvøen Holnæs ved Flensborg Fjord for at forskandse den og forsvare den under Tilbageetoget; laa under Cerneringen af Fredericia med mit Kompagni i den befæstede Leir foran Fæstningen og holdt Skandsen Nr. 3 besat under Bombardementet 20de Marts 1864, var Stabschef ved den af Oberst (senere Generalinspektør) Stri-

*) O. Vaupell Kampen for Sønderjylland 1848 pag. 89, 138 og 276 samt do. do. for 1850 pag. 213 og 349, Generalstabens Værk over samme Felttog samt Afdelingens Rapporter.

cker kommanderede 2den Leirbrigade i 1873; var Medlem af Besigtigelseskommissionen ved Mundेरingsdepotet 1868—74 og Formand i Samme i 3 Aar; var Medlem af Prøvekommissionen i flere Aar, beordret paa Session i 2den Udskrivningskreds i Efteraaret 1873; blev i September 1881 i Forening med Ritmester Damm sendt til Bayern for at overvære det 1ste Bayerske Armekorpses Øvelser; reiste udenlands i 3 Maaneder i 1855 i Tydskland, Frankrig, Sveitz, Italien og Østrig; i 1881 i det Salzburgske og 1887 tilligemed min Hustru i Saxen og Preussen. I Sverige har jeg været flere Gange og i 1873 med min Hustru. Blev Ridder af Dannebrogen 1849; fik 1877 Krigsmedaillen for Felttogene 1848, 49 og 50 samt 1864; blev Dannebrogsmænd 1878; fik Komthur- (Kommandør-) Korset af den Bayerske militære Fortjenstorden 1881; blev Kommandør af 2den Grad af Dannebrogssordenen 1887; 6te Regiments Officerskorps skjænkede mig ved Afskeden 1887 et smukt Album med Fotografier af 56 Officerer p. p. af alle Regimentets Batailloner ligesom saavel de Herrer Officerer som Underofficerer af 12te Bataillon i sin Tid havde givet mig deres samlede Fotografier i smukke Rammer. Angaaende min Deltagelse i Striden om Sproggrænsen i Slesvig (se Professor C. F. Allens »Det danske Sprogs Historie i Slesvig«, Kjøbenhavn 1858, 2den Del, pag. 571 o. s. v.).

~ $\frac{4}{6}$ 1850 viet i Augustenborg Slotskapel af Biskop Hansen paa Als til Anna Nielsen, Adoptiv- og Pleiedatter af Proprietair O. S. Olsen († 1841), Eier af Nord- og Hulegaarden tilligemed Vigersted Kirke og Tiende i Ringsted Herred. Hun og efter hendes Død hendes Descendens nyde Renterne af det af hendes Adoptivfader ved Hjælp af en Del af hans Formue oprettede Olsenske Pengefideikommis stort Kr. 32000, der bestyres af Overformynderiet og indestaaer som 1ste Prioritet i hendes

Faders tidligere Eiendomme mod 4 pCt. aarlig Rente. Arvefølgen er agnatisk-kognatisk*). Olsens Testamente er oprettet $\frac{28}{9}$ 1841 og konfirmeret af Kongen $\frac{2}{11}$ 1841. Kopi deraf findes i det danske Kancelli. Et Mindesmærke er sat over Proprietair Olsens Grav i Skoven ved Nordgaarden, hvor han er begravet. Den nuværende og fremtidige Eiere af Gaarden ere forpligtede til at vedligeholde den Indhegning af dobbelt Stengjærde, som er anbragt om Begravelsen.

Vore Børn ere:

- 1'. Jens Westengaard, f. $\frac{15}{6}$ 1852, Student 1870, studerede Kemi, † $\frac{28}{11}$ 1871.
- 2'. Johanne Margrethe W., født $\frac{19}{11}$ 1853. ~ $\frac{12}{6}$ 1880 i Fredericia Garnisonskirke viet til Johannes Julius **Havsteen**, f. $\frac{13}{8}$ 1839 i Akureyri ved Øfjord paa Island, hvor hans Fader var Kjøbmand og hans Farbroder var Amtmand. Han er Student fra Reykjavik Latinskoole 1859, cand. juris 1866; Amtsfuldmægtig i Holbæk fra April 1868 til Oktober 1870; Assistent i Ministeriet for Island 1870—81; konstitueret Amtmand over Nord- og Østamtet paa Island fra $\frac{1}{7}$ 1881, fast ansat som Saadan fra Mai 1884; Ridder af Dannebrogen d. $\frac{24}{2}$ 1887; Kongevalgt Medlem af Althinget fra $\frac{15}{4}$ 1887.

Deres Børn ere:

- a". Helga Havsteen, f. $\frac{3}{5}$ 1882.
- b". Otto Jacob H., f. $\frac{7}{6}$ 1884.
- 3'. Birgitte Ingeborg Westengaard, f. $\frac{25}{6}$ 1861, blev indskreven i Vemmetofte adelige Jomfrukloster 1874 og oppebar Hæving som Klosterfrøken fra

*) Skulde hendes Descendens uddø, tilfalder Fideikommisset Olsens Slægt, og skulde denne ogsaa uddø, skal Fideikommisset tages under Bestyrelse af daværende Provst og Herredsfoged i Ringsted og Renterne anvendes til et eller andet almengavnligt Øiemed, som er fælles for Ringsted By og nærmeste Omegn, f. Ex. til en Stiftelse for Enker og ældre ugifte Kvinder.

d'. Frederik Nathanael Westengaard, f. $\frac{4}{6}$ 1826, gik i Slagelse Latinskole, blev Landmand, deltog som Menig i Slaget ved Fredericia den $\frac{6}{7}$ 1849 og som Underofficer i Slaget ved Isted den $\frac{25}{7}$ 1850 og forfremmedes derefter samme Aar til Sekondlieutenant i Infantriets Krigsreserve, var Forvalter paa Borreby ved Skjelskjør, derefter Forpagter paa Knivholt 1860—76 og senere Vaagholt i Vendsyssel; eier nu en Gaard med Jord i Frederikshavn og Skaarupgaard med 15 Tdr. Hartkorn vest for Frederikshavn.

~ $\frac{29}{14}$ 1856 Augusta Andersen, f. $\frac{13}{7}$ 1826.

1'. Gjertrud Jacobine Nielsine Westengaard, f. $\frac{17}{4}$ 1857 paa Borreby. ~ $\frac{1}{8}$ 1879 Anders **Jensen**, f. $\frac{26}{4}$ 1849, Bestyrer af Realskolen i Frederikshavn (Faderen Tømmermester i Svendborg).

a". Herluf Wilhelm Westengaard Jensen, f. $\frac{6}{5}$ 1882.

2'. Johanne Fosie Westengaard, f. $\frac{13}{2}$ 1859 † $\frac{7}{6}$ 1867.

3'. Jens Andersen Westengaard, f. $\frac{16}{9}$ 1860. Landmand, Forpagter af Skaarupgaard. ~ $\frac{28}{10}$ 1885 Alexandra Larsen, f. $\frac{25}{8}$ 1862. (Faderen var Eier af Gaarden Slustrup i Gjørnum Sogn i Vendsyssel.)

a". Augusta Marie Kirstine W., f. $\frac{11}{12}$ 1886.

b". Laura Frederikke W., f. $\frac{27}{2}$ 1888.

c". En Datter, f. $\frac{21}{5}$ 1889.

4'. Dagmar Kirstine Westengaard, f. $\frac{8}{4}$ 1862.

5'. Niels Waldemar Westengaard, f. $\frac{23}{2}$ 1864. Preliminarexamen, Landmand; Forvalter paa Gaarden Stensbæk i Vendsyssel.

e'. Jacobine Birgitte Gjertrud Sophie Westengaard, f. $\frac{30}{8}$ 1840 † $\frac{20}{10}$ 1883. ~ $\frac{2}{10}$ 1863 Skolelærer Niels **Jørgensen** i Hyllinge (Marvede Sogn pr. Næstved), f. $\frac{19}{11}$ 1834 i Nordskov paa Hindholm.

1'. Johannes Laurits Westengaard J., f. $\frac{3}{7}$ 1864. Landmand. reist til Amerika 1888.

- 2'. Gudrun Sidselie W. J., f. $1^8/4$ 1866, Lærerinde.
- 3'. Jens W. J., f. $8/3$ 1868, Preliminairexamen, reist til Amerika 1887.
- 4'. Regise Marie W. J., f. $11/4$ 1870 † $7/5$ 1870.
- 5'. Regise Marie W. J., f. $11/4$ 1871, reist til Amerika til sin Morbroder Abel W. i Chicago.
- 6'. Thyra Charlotte W. J., f. $2^6/10$ 1873.
- 7'. Svend W. J., f. $2^3/10$ 1875.
- 8'. Jutta Margrethe W. J., f. $2^3/12$ 1877 † $20/12$ 1883.
- 9'. Niels Einar W. J., f. $7/1$ 1880.
- 10'. Ingrid Birgitte Johanne W. J., f. $1^6/7$ 1882.
- f'. Abel August Westengaard, f. $2^9/8$ 1842. ~ $1^6/10$ 1865 i Chicago (the 1st Norweg. Ev. Luth. Church) Nielsine Iversen fra Skjelskjør, f. $2^7/12$ 1838, var Eier af Hotel Danmark i Chicago, Grosserer, Agent.
- 1'. Jens Iversen Westengaard, f. $1^4/9$ 1871 i Chicago.
- 2'. Harry Waldemar Westengaard, f. $2^8/3$ 1877 i Kjøbenhavn.
- 3'. Anna Augusta Julie Westengaard, f. $2^3/6$ 1881 † $2^4/12$ 1881 i Maywood i Illinois.
- g'. Johannes Laurits Westengaard, f. $1^4/2$ 1844 † $2^7/6$ 1864, gik i Slagelse Skole, tog Realexamen i Kolding med Udmærkelse 1862; studerede derefter Polyteknik. Da hans Øine bleve daarlige, saaat han ikke kunde taale at læse, udvandrede han til Amerika 1864, og, da han der ei traf sin ældre Broder Abel A. W., indtraadte han som Frivillig i Nordstaternes Hær, men fik under Marchen til Krigsskuepladsen Solstik og døde paa Hospitalet i Memphis i Staten Tennessee.
- h'. Sidselius Westengaard, f. $1^8/9$ 1847, gik i Tangs Skole paa Nørrebro, udvandrede til Amerika 1864; blev Landmand senere Vognmand i Chicago.
- ~ $2^7/$ 1872 Clara Amalie Ida Louise Conradsen, f. $1^2/3$ 1852 i Roeskilde † $11/4$ 1885.
- 1'. Caroline Cecilie Westengaard, f. $9/11$ 1873 † $3/12$ 1873.
- 2'. Emma Caroline Westengaard, f. $2^6/2$ 1875.

3'. Ida Louise Westengaard, f. $28/2$ 1876.

4'. Clarence Jens Theodor Johannes Westengaard,
f. $28/10$ 1884 † $25/7$ 1885.

Saa vel f' Abel August W. som h' Sidselius W. have af Hensyn til den Vanskelighed, det er for Amerikanerne at skulle udtale gaard, besluttet at skrive deres Navne: Westengard.

2. Johannes Severin Westengaard, f. $22/1$ 1791 † $2/8$ 1870.

Nød først Undervisning i Hjemmet og uddannedes derefter paa Løveapotheket i Kjøbenhavn fra 1805—10; var derefter Medhjælper sammesteds til 1812; tog saa kemisk-farmaceutisk Examen 1813 med laudabilis; arbejdede derefter som Farmaceut paa forskjellige Apotheker indtil 1827, da han nedsatte sig som Destillatør i Kjøbenhavn; blev 1832 Tæller i Nationalbanken.

~ $25/5$ 1827 Hansine Jacobsen, f. $26/1$ 1793 † $3/10$ 1869.

a'. Otto Bergio Christian Westengaard, f. $26/4$ 1828; gik i Efterslægtens Realskole; tog Preliminarexamen 1847; dansk-juridisk Examen 1848 med bedste Karakter; blev ansat i Ordenskapitlet 1848; Assistent i Nationalbanken 1850; Kassefuldmægtig 1867 og Kasserer sammesteds fra $1/1$ 1875; er Medlem af Bestyrelsen for Selskabet for Naturlærers Udbredelse og Repræsentant i Industriforeningen i Kjøbenhavn.

1 ~ $25/5$ 1861 Jensine Wilhelmine Fugl, f. $22/3$ 1841 † $29/9$ 1873.

2 ~ $26/4$ 1877 Christiane Dorothea Sivertsen, f. $22/10$ 1826.

1'. Johannes Knud Westengaard, f. $18/7$ 1865, Student 1885 med laud, cand. phil. 1886 med Udmærkelse. Studerer nu Jura.

b'. Anna Jacobi Albertine Margrethe Westengaard, f. $13/12$ 1830, ~ $24/5$ 1851 Fritz Peter Saabye Jensen, f. $9/10$ 1821, Vinhandler, Kaptein i Kjøbenhavns Borgervæbning.

skop D. G. Monrad, hvem han underviste og dimitte- rede, samt for en stor Del underholdt under Stude- ringerne.

I Ugeskrift for den evangeliske Kirke i Danmark Nr. 3—4 af 1854 har Dr. Kalkar beskrevet hans Lev- net. Ved hans Begravelse talte Biskopperne Engelstoft og D. G. Monrad, Stiftsprovst Svitzer samt Kapellan Th. Hertz, hvis Taler ere udgivne under Titel Præsten Westengaards Minde. Provst Daniel Smith skrev et smukt Digt til hans Minde.

~ $21/5$ 1820 viet til Else Marie Høyen, f. $18/10$ 1800 † $16/10$ 1847. Deres Bryllup stod i Kundby Præstegaard 1ste Pintsedag 1820 og Bryllupssangen er opbevaret. Hun var en Søster til Professor N. L. A. Høyen og forbandt med en rig Dannelse og sjæl- den Alvor en stærk, dyb Kjærlighed. Bag et noget koldt Væsen havde hun et ømt Hjerte.

Nogle af Menigheden og blandt hans Venner stif- tede det »Westengaardske Legat« for Husarme af St. Hans Menighed i Odense, stort c. 800 Kroner. Fun- datsen konfirmeret $4/3$ 1857. Renterne uddeles aarlig paa hans Dødsdag til 1 à 2 Husarme i Sognet, der føre et kristeligt Levnet og som ikke modtage Fattig- understøttelse*).

a'. Anna Margrethe Westengaard, f. $1/3$ 1821 † $7/8$ 1847, ~ $23/6$ 1846 Johannes Peter Christian Sick, f. $12/2$ 1812 † $20/7$ 1884, Overlærer ved Odense Latinskole, Professor; Rigsdagsmand; Forfatter af flere Skrifter. (Faderen Geheimelegationsraad S.)**)

1'. Georg Laurits Johannes S., f. $11/7$ 1847, cand. polit.: en Tid ansat ved det nordiske Telegraf- selskabs Afdeling i Øst-Siberien, Sproglærer.

4. Wilhelm August Westengaard, f. $15/6$ 1797 † $18/8$ 1852. Examin. juris, Brændevinsbrænder, Borgerrepræsentant i Slagelse. Formentlig opkaldt efter Konferentsraad

*) Borch: Beretning om Legater og Stiftelser i Odense 1866.

***) Erslews Forfatterlexikon.

Wilhelm August Hansen til Frydendal, Patron for Kundby Kirke. W. A. W. var en meget livlig Mand, der interesserede sig levende for Krigshistorien, særlig Napoleon I's, som han kjendte nøie og for hvem han nærede den mest levende Beundring. Ved Krigens Udbrud i 1848 forærede han mig en Sabel, som jeg bar i Felttoget 1848. ~ 1839 Anna Kirstine Andersen fra Skjelskjør, f. $11/12$ 1800 † $6/3$ 1868.

a'. Otto Westengaard, f. $4/9$ 1840, Preliminairexamen i Slagelse Realskole, Handelsbetjent, Agent. ~ Dorothea Hansen, f. $13/10$ 1844. Af 5 Børn leve 3, nemlig

1'. Wilhelm Westengaard, f. $9/6$ 1878; 2'. Otto Westengaard, f. $25/1$ 1880; 3'. Lydia Marie Hansine Westengaard, f. $21/8$ 1881.

b'. Jens Andersen Westengaard, f. $4/5$ 1842 † $4/3$ 1851.

5. Edele Birgitte Westengaard, f. $30/4$ 1799 † $27/9$ 1883, ~ $8/4$ 1832 Niels Laurits Andreas **Høyen**, f. $4/6$ 1798 † $29/4$ 1870, Inspektør over Billedgalleriet paa Christiansborg Slot, Professor i Kunsthistorie ved Akademiet for de skønne Kunster og Universitetet; Ridder af Dannebrogen. Hans Levned med Bilag af Breve i et Bind samt hans Skrifter og Forelæsninger i 3 Bind ere udgivne af Professor ved Københavns Universitet J. L. Ussing 1871—76*). Den af Præsten Joh. Fibiger ved hans Begravelse holdte Mindetale er udgiven i 1870. Han var en høitbegavet Lærer og en kunstelskende Videnskabsmand. En af den ældre Bissen gjort fortræffelig Marmorbuste af ham blev mig overdragen af hans Enke ved hendes Testamente. Min Hustru og jeg have ved Gavebrev af $7/11$ 1888 skjenket Busten til Akademiet for de skønne Kunster i København. I næsten 30 Aar (1840—70) kom jeg sædvanligt flere Gange ugentlig i hans Hjem, hvor navnlig om Fredag Aften Kunstnere og Lærde og Ven-

*) Se iøvrigt Erslews Forfatterlexikon.

ner af Huset samledes. Under $25/8$ 1885 stadfæstedes Fundatsen for et af Professorinde Edele Birgitte Høyen og hendes ugifte Søster oprettet Legat, stort 600 Kr. til Fordel for »de Fattiges Kasse« i Kundby Sogn i Holbæk Amt, hvilket tillige skal bekoste Vedligeholdelsen af deres Forældres Gravsted paa Kundby Kirkegaard.

6. Johanne Kirstine Marie Caroline Westengaard, f. $9/5$ 1805 † $1/2$ 1883 ugift. Efter sin Faders Død opholdt hun sig stadig hos Søsteren, Professorinde E. B. Høyen. Ved Skiftet efter Provst Otto W. bestemte Børnene, at der forlods skulde tillægges hende 10000 Kroner af Hensyn til at hun var ugift og uforsørget. Efter hendes Død blev denne Sum, der var opbevaret helt, delt mellem hendes Sødskendes Descendens uden Hensyn til om den stammede fra Hel- eller Halv-sødskende.
- d. Carl Ludvig Westengaard, d. $11/2$ 1766 † sidst i December s. A.
- e. Johanne Fosie Westengaard, d. $4/3$ 1768 † Paaskedag s. A.
- f. Christian Ditlev Westengaard, f. $20/4$ 1769 † $29/12$ 1842. I Januar 1785 optoges han tilligemed sin yngre Broder i Vordingborg Latinskole, blev Student fra samme Skole 1786, cand. juris 1790 laudabilis. Kopist i Kancelliet 1792; Kancellist sammesteds 1800; Byfoged i Rudkjøbing og Herredsfoged i Sønder- og Nørre-Herrød 1802; Borgmester og Byfoged i Kolding samt Herredsfoged i Jerlef, Aust og Slaugs Herreder 1809. Kancelli-Sekretair og senere Kancelliraad. Som Student roses han af Professorerne for sin Stadighed, utrættelige Flid for at udvide sine Kundskaber og gode Opførsel. Betræffende de 9 Aar, han arbejdede i Kancelliet, siges der, at han viste et godt Hoved, gode Kundskaber, Samvittighedsfuldhed, Dygtighed og rene Sæder. Medens han var Borgmester i Kolding, geraadede han i Strid med Postmesteren i Kolding, der ogsaa var Kancelliraad og som synes at have villet spille en meget fremtrædende Rolle

i Byen. Postmesteren blev ved Landsoverrettens Dom af $15/2$ 1817 for sine imod W. fremførte fornærmelige Udtalelser, der alle blev mortificerede, ikjendt en Bøde af 500 Rdl., medens W. for sine under Sagen brugte Udtalelser imod Postmesteren blev idømt en Bøde af 50 Rdl.

I en anden Sag mellem bemeldte Postmester og Kolding Magistrat havde W. i sit Indlæg for Retten brugt flere Udtalelser om Postmesteren, Generalpostdirektionen og det kongelige danske Kancelli, der foranledigede Regjeringen til at beordre W. sat under Tiltale for hans Udtalelser om de 2 sidstnævnte Authoriteter. Sagen afgjordes ved en Bytingsretsdom af $13/1$ 1819, hvorved W.'s Udtalelser blev mortificerede og han derfor ikjendt nogle høist ubetydelige Bøder. Denne uforsigtige Optræden fik Følger, der ramte ham meget haardt.

Paa Grund af større Mangler og Uordener ved Bestyrelsen af hans Embeder blev W. tilligemed By- og Herredsskriver Schousboe i 1819 af Kancelliet suspenderede og en Kommission anordnet for at undersøge og paakjende deres Forhold. Kommissionen dømte derefter under $11/7$ 1820 begge til Embedsfortabelse og at betale forskjellige Summer samt Sagens Omkostninger.

Dommen appelleredes af W. til Høiesteret, der under $13/12$ 1822 i Hovedsagen stadfæstede Kommissionens Dom; men dog kun med en ringe Majoritet af Stemmer. En betydelig Minoritet havde voteret for at W. skulde slippe med en anselig Pengemulkt.

Det synes ogsaa som om Kancelliet efterhaanden fik den Opfattelse, at W. var bleven behandlet meget haardt (efter Amtmand Castenskjolds Vidnesbyrd var en saadan Opfattelse almindelig i W.'s tidligere Embedskreds), idet man i Foraaret 1825 paa W.'s Ansøgning eftergav ham de idømte Aktionsomkostninger og Mulκτη til Kolding Fattigkasse og i Foraaret 1827 ligeledes efter W.'s Ansøgning bevilgede ham en Understøttelse paa 200 Rdl. Sølv af Justitsfonden engang for alle, hvilket dog gjentoges Aar for Aar ligetil 1841. W.'s Ansøgnin-

ger gik vel stadig ud paa at faa fast Pension eller Vartpenge, men dette vilde Kancelliet ikke anbefale, for at der ej derved skulde gives ham Expektance paa ny Ansættelse, og Understøttelserne bleve derfor altid kun bevilgede for 1 Aar ad Gangen.

Efter mundtlige Udtalelser til mig fra Herredsfoged Saxild og Prokurator, Kancelliraad Dahl i Kolding, der begge have kjendt Borgmester W., var denne en lærd Jurist, en begavet, meget hæderlig og agtværdig Mand i alle Retninger, der vel ved nogen Uforsigtighed fra sin Side havde skaffet sig Fjender, der atter ved Kabaler og Forfølgelser fik gjort noget Større ud af de foreliggende mindre Misgreb, hvorfor W. maatte bøde saa haardt.

Han ejede en stor Gaard med 2 Taarne (Nr. 72 og 73 i Losbygade) i Kolding, hvortil hørte et ikke ubetydeligt Agerbrug, hvilken han købte 1811 for 4000 Rdl. dansk Courant.

Efter sin Afskedigelse ledede han Jordens Drift, indtil han atter solgte Eiendommen i 1835 for 3800 Rdl. rede Sølv.

1 ~ Henriette Cathrine Ebsen eller Epsen, f. $^{10}/_1$ 1776 † 1804. 2 ~ $^{1}/_5$ 1805 Woldborg Ring † $^{2}/_3$ 1839. Faderen var formentlig Kjøbmand og Skibsrheder paa Thurø.

1. Jens Victor Christian Westengaard, f. $^{1}/_5$ 1801 i København; Student fra Kolding Latinskole 1821; cand. juris 1826; Sagførerfuldmægtig i København, hvor han døde $^{10}/_5$ 1840. ~ $^{19}/_{11}$ 1836 Karen Georgine Schiødtte f. $^{22}/_5$ 1811. Ingen Børn.

2. Laura Johanne Dorothea Westengaard, f. $^{11}/_5$ 1803 † $^{28}/_2$ 1887. ~ $^{11}/_7$ 1823 Christian Ludvig Schwensen, f. $^{28}/_2$ 1790 † $^{2}/_5$ 1857, Prokurator og Formand for Borgerrepræsentationen i Kolding.

a'. Valborg Christine Henriette Cathrine Schwensen, f. 1824 † 1889. ~ $^{5}/_5$ 1854 Heinrich Ferdinand Binzer, f. $^{18}/_{12}$ 1813 † $^{17}/_2$ 1881, residerende Kapellan i Kolding og Sognepræst til Alminde fra 1849; Præst for Skanderborg, Skanderup og Stilling fra

- 1857, og for Borup og Kimmerlev paa Sjælland fra 1870 (Faderen var Kapitain i Artilleriet).
- 1'. Christian Henrik Reinhard B., f. 1855, Læge i Kjøbenhavn.
- 2'. Laura Henriette Christenze Marie B., f. 1857.
- 3'. Laura Pauline B., f. 1860 † 1865.
- 4'. Henrik Waldemar B., f. 1862, Forststuderende.
- b'. Christian Ditlev Schwensen, f. 1826, Prokurator i Kjøbenhavn. Han deltog som Frivillig i den danske Hær i Felttogene 1848, 1849 og 1850. 1 ~ 1860 Frederikke Magdalene Amalie Erichson, f. 1829 † 1872 (Faderen var Plantageeier og Prokurator i Vestindien). 2 ~ 1881 Anna Jacobine Amalie Lunding, f. 1853. Ingen Børn.
- c'. Victor Frederik Carl Christian Ludvig Schwensen, f. 1835 † 1885, cand. juris, Overretssagfører og Byraadsmedlem i Kolding. ~ 1867 Henriette Emilie Binzer, f. 1834. Søster til ovennævnte Præst B.
- 1'. Knud Valdemar S., f. 1870.
- 2'. Christian Ludvig S., f. 1872.
- 3'. Harald Ivar S., f. 1875.
- d'. Laurits Johannes Theodor Schwensen, f. 1843 † 1843.
3. Henriette Christiane Ditlovia Providentia Westengaard, f. $2\frac{1}{6}$ 1804, ugift.
4. Jensine Jørgine Henriette Cathrine Westengaard, d. $28\frac{9}{9}$ 1806 † $15\frac{2}{2}$ 1864, ugift.
5. Frederikke Charlotte Louise Sophie Westengaard, f. $4\frac{7}{7}$ 1807 † 1838. ~ 1838 Andreas Christian Dahl, † 1875, Prokurator i Kolding, Kancelliraad.
- a'. Christian Ditlev Louis D., t. 1838 † 1840.
6. Jørgine Caroline Woldborg Westengaard, f. $2\frac{1}{1}$ 1809 † $8\frac{5}{5}$ 1877, ugift.
7. Frederik Christian August Westengaard, f. $7\frac{2}{2}$ 1810 † 1836, cand. theol., ugift.
8. Carl Jonathan Otto Westengaard, f. $20\frac{3}{3}$ 1811 † $1\frac{6}{6}$ 1874; var tidligere Kjøbmand i Rudkjøbing, senere

Bankdirektør i Sandhurst i Victoria i Australien, hvor han døde ugift.

9. Christian Ditlev Westengaard, f. $\frac{5}{4}$ 1813 † 1834.

- g. Frederik Ludvig Westengaard d. $\frac{24}{9}$ 1770 † $\frac{18}{12}$ 1817. I Januar 1785 optoges han i Vordingborg Latinskole; blev Student fra Samme 1786; cand. philos. 1787; cand. philol. 1788; cand. theolog 1791 med Karakter laudabilis ved alle disse Examina. Alumnus paa Borchs Kollegium 1790—91. Som Saadan forfattede han en Disputats paa Latin om hvorvidt Monotheisme eller Polytheisme er den ældste Religionsform*). Han blev derefter Kapellan hos sin Fader, og forblev i denne Stilling indtil Faderens Død 1794, hvorefter han kaldedes til Sognepræst for Sværdborg den $\frac{26}{9}$ 1794 af Baron Reedtz Thott til Gaunø, der nu havde Kaldsret til Sværdborg. Kgl. Konfirmation af $\frac{12}{9}$ 1794 og Dispensation med Hensyn til, at han ei var fyldt 25 Aar af $\frac{10}{10}$ 1794.

Biskop Balle udtalte ved Visitatsen 1799, at han ogsaa var tilfreds med Sønnens Virksomhed og tilføier »at Kirkensaarvaagne Lærer træder i den ædle Faders Fodspor.« Ved Visitatsen 1805 udtaler Biskop B., at Ungdommen vidste Adskilligt af den bibelske Historie og havde især lært mange Psalmer og forstod at anvende dem til Bekræftelse i Tro og Guds frygt. »Kirkens due-lige og retskafne Lærer Herr Westengaard har ved sin utrættelige Flid og sin forstandige Virksomhed gjort sig i høieste Grad fortjent af Menighed og Ungdom saavel i Skole som i Kirke.« Biskop D. F. Münter udtalte ved Visitatsen 1815 samme Tilfredshed med Forholdene i Sværdborg Menighed som Biskop B. tidligere og slutter med at sige: »Menighedens velbegavede og nidkjære Lærer være hjærteligen takket for hans redelige Bestræbelser og nyde længe den Glæde at se sand Kristen Kundskab og Dyd befordret ved sit Arbejde.«

De nulevende ældste Medlemmer af Menigheden mindes ham endnu og omtale ham som en vel anset

*) Erslews Forfatterlexikon.

Præst, der prædikede godt og var godgjørende navnlig mod fattige Børn; men var streng ved Katheksisationen i Kirken. I Adressekontorets Efterretninger Nr. 302 for 1817 findes et Digt til hans Ære af hans mangeaarige Ven H. C. Michelsen, Præst ved Holmens Kirke*). 1 ~ $15/5$ 1795 Charlotte Sophie Hersom f. $20/11$ 1771 † $7/4$ 1808 (Datter af Præst H. for Veilø og Vesteregitsborg, Provst) 2 ~ Christine Marie Windekilde f. 1804 † 1872, Kjøbenhavn (hendes Fader var formentlig Præsten W. i Kjøng, der var gift med en nær Slægtning af F. L. W.'s Moder J. D. Staal).

1. Jens Christian Westengaard f. $23/6$ 1796 † $17/6$ 1838, privat demitteret af Pastor H. C. Michelsen 1815; cand. theol., konstitueret Lærer 1819 og Adjunkt 1820 ved Vordingborg Latinskole. Forfatter af flere Skrifter**). I Kjøbenhavnsposten Nr. 172 for 1838 findes et Mindedigt om ham af hans gamle Ven den elskelige Nikolai Krossing. Rektor, Professor Suhr udtalte ved hans Baare, at han var en dygtig, nidkær og samvittighedsfuld, almindelig elsket og agtet Lærer, der viste varm Iver for alt Godt, Ædelt og Almennyttigt, samt Orden og Punktlighed i Alt, hvormed han fik Noget at gjøre. Skolens Elever viste deres Erkjendtlighed mod den elskede Lærer ved at reise et Jernkors med Indskrift paa hans Grav***). ~ 1822 Maren Severine Michelsen f. $7/1$ 1802 † $4/4$ 1838 (Datter af ovennævnte Pastor H. C. M.). Ingen Børn.
2. Johanne Susanne Westengaard f. $2/9$ 1799 † $23/1$ 1887.
3. Frederikke Charlotte Westengaard f. $4/10$ 1800 † $26/5$ 1875.
4. Otto Westengaard f. 1801. † s. A.
5. Sophie Edvardine Dorothea Westengaard f. 1810 † 1811.

*) Se iøvrigt Hundrups philologiske Kandidater.

***) Erslews Forfatterlexikon.

***) Suhrs Smaaskrifter 2 Del pag. 142—43 og 180—92.

6. Christian Edvard Ditlev Westengaard f. $\frac{15}{5}$ 1812 † 1840; Student, cand. theol.; Lærer ved Flaadens Skoler.
7. Ludvig Westengaard f. $\frac{11}{12}$ 1814 † $\frac{22}{5}$ 1872; Typograf, Landmand.
8. Sophie Johanne Rebecca Westengaard f. 1816 † s. A.
- h. Elisabeth Charlotte Westengaard d. $\frac{11}{2}$ 1774 † uvist naar og hvor.
- i. Johannes Adolph Westengaard d. $\frac{29}{9}$ 1775 † i Efteraaret s. A.

Paa Sværdborg Kirkegaard findes bag Kirkens østre Gavl en større indhegnet Begravelsesplads, hvorpaa findes 3 Ligstene af graa Sandsten, der efter Paaskrifterne ere lagte over Provst Jens W., hans anden Hustru f. Staal og Sønnen Frederik Ludvig W., der var Sognepræst sammesteds. Ovennævnte Johanne Susanne W., Datter af Sidstnævnte, har hidtil bekostet dette Gravsteds Vedligeholdelse. Efter hendes Død har jeg overtaget dette Hverv.

- A 6. Christian Westengaard d. $\frac{8}{7}$ 1726 † $\frac{23}{1}$ 1809, Kancellisekretair, Kancelliraad. Efter Broderen Berthel W.'s Død overtog han dennes Bryggeri med Gaard for 24000 Rdl., idet han betalte sin Broder Provst J. Westengaard i Sværdborg 12000 Rdl. Han solgte derpaa det Hele i Foraaret 1791 til Justitsraad Astrup. Ved Testamente af $\frac{26}{2}$ 1806 skjænkede han hver af sine 5 Broderbørn 1000 Rdl., til Frue Sogns Pleiekommission 50 Rdl. og til Skolen for de fattige Soldaterbørn i Citadellet Frederikshavn 50 Rdl., medens hele Indboet incl. Guld, Sølv samt 3000 Rdl. tildeles en gammel Pige, der havde tjent ham tro i 20 Aar og pleiet ham i hans Alderdom. C. W. boede hos sin Broder Berthel W., medens denne levede. Ved sin Død boede han i L. Helliggeiststræde og var ugift.
- A 7. Berthel Westengaard d. $\frac{12}{1}$ 1729 begr. $\frac{20}{7}$ 1785 i Frue Kirke i Kjøbenhavn i Familiebegravelsen. Student, privat dimitteret 1746; tog anden Examen 1747, cand. theol., Justitsraad, købte $\frac{18}{6}$ 1764 en Bryggerigaard med Inventarium p. p. beliggende paa Vestergade (nuværende Hotel

Bellevue) gl. Matr. Nr. 28 for 12500 Rdl. courant, hvilken Bedrift han fortsatte til sin Død.

B. Niels Bang Jensen Westengaard † 1678.

C. Niels Bang Jensen Westengaard, f. 1677 † 1702 se Anm. b.

D. Anna Margrethe Jensdatter Westengaard d. $24/9$ 1679 begr. i Aalborg $13/10$ 1758. ~ 1703 Jørgen Lowson f. i Sorø 1668 † $9/9$ 1715. (Faderen var Farver i Sæby og skjænkede 1716 2500 Rdl. til gudeligt Brug.) Han var formentlig en Tid Forvalter paa Dallund, blev derefter Kjøbmand i Aalborg 1705, Raadmand sammesteds 1710. Efter hans Død fik Enken kgl. Tilladelse til at hensidde i uskiftet Bo. Hun solgte da til Admiral Reedtz til Nørlund 7 Bøndergaarde af samlet Hartkorn $39\frac{1}{2}$ Tdr.

De havde 9 Børn sammen, hvoraf kun følgende 5 levede i længere Tid, nemlig:

D 1. Jens Lowson f. paa Dallund 1703 † 1767 eller 1777; var Fuldmægtig hos Slotsforvalteren i Kjøbenhavn, levede derefter som Pensionist i Aalborg. Havde været gift og havt en Søn, der druknede af Vaade.

D 2. Andreas Georg L. f. paa Dallund 1704 † 1758 ugift. Student fra Aalborg Latinskole 1718; blev Høiesteretsadvokat 1728, hvilket Embede han frivillig nedlagde 1757. I velvilige og meget anerkjendende Udtryk ndnævntes han dernæst under Fritagelse for at aflægge den sædvanlige Prøve til Høiesteretsassessor d. $27/2$ 1758; var Kirkeinspektør over de sjællandske Rytter Distrikters Kirker, Etatsraad og efterlod sig en betydelig Formue. I S. Vedels »den Dansk-Norske Høiesterets Historie under Enevælden«. Kjøbenhavn 1888 pag. 233—44 nævnes en i 1740 af Høiesteret paa-kjendt i flere Henseender mærkelig Sag mellem Stiftamtmand Baron Gersdorph og Prokurator With, i hvilken »den ansete Høiesteretsprokurator« L. førte Sidstnævntes Sag. Dommen gik Stiftamtmanden, der var Kongens Yndling, imod; men Kongen annullerede Dommen og paalagde

Lowson at gjøre Stiftamtmanden en skriftlig Afbigt for hans under Proceduren mod Gersdorph brugte nærgaaende Ord og Expressioner*).« I Ch. D. Biehls historiske Breve**) anføres, at Grunden til at Lowson var saa heldig med de af ham førte Sager og derfor fik mange Kunder, var at en Del af Høiesteretsassessorerne, der indtil 1726 vare ulønnede og efter den Tid kun fik et ringe Vederlag for deres Arbeide, favoriserede ham, fordi han indbød dem til flotte Middagsselskaber, hvilken løse Insinuation kun kan anses for ren Bysladder. Lowsons store Begavelse, fremragende Dygtighed og Djærvhed i sine Indlæg selv imod de høiest Stillede, naar han troede at de gjorde Uret, ere fuldkommen tilstrækkelige til at forklare, at han i betydelig Udstrækning benyttedes som Advokat og nød stor Tillid.

Da han laa for Døden, oprettede han et Testament af $19/6$ 1758, allerhøiest konfirmeret under $23/6$ s. A., i hvilket han blandt Andet skjænkede sin Søster Anna J. L. en aarlig Pension af 400 Rdl. og sin Søsterdatter Gjertrud Sternberg 5000 Rdl. courant engang for alle, medens Hovedsummen tilfaldt hans Broder Etatsraad Jacob L. og dennes 2 Børn (Sønnen fik saaledes 17000 Rdl. og Datteren halvt saa meget).

- D 3. Jacob L. f. i Odense 1708 † 1777. Amtsforvalter for Frederiksborg og Kronborg Amter og Forvalter for Jægerspriis Gods 1751—66, Justitsraad 1761, Kommitteret i Rentekammerkollegiet 1762—1771; Etatsraad 1769 ~ 1746 Charlotte Amalie Riis f. 1720 † 1798 (Hendes Fader var Borgmester i Kolding). Om hans Testamente se Tillæget e. De havde kun 2 Børn, der levede i længere Tid, nemlig: a. Anna Johanna L. f. 1747 † 1809 ~ 1769 Christian Ludvig Schütz † 1812. Han betraadte tidlig Embedsveien, blev Kancellisekretair, Kancelliraad, Justitsraad, Etatsraad og Konferentsraad 1784. Deputeret i det tyske Kancelli. Han omtales i ovennævnte Ch. D. Biehls

*) Reskripter af $20/6$ og $4/11$ 1740.

**) Der ere optagne i Histor. Tidsskrift 3dje Række 4de Bind pag. 403.

Breve i Historisk Tidsskrift, 3. R., 4. Bd., pag. 280 etc., i Sagen mellem Grev Danneskjold-Laurvig og Jomfru Rose 1755. Han eiede Basnæs. Om hans Hustrus Virksomhed paa Basnæs Gods se nedenfor under Basnæs.

- b. Jens L., f. 1749, † 1801; dimitteredes fra Sorø Akademi, blev cand. juris, studerede ved Universiteterne i Göttingen og Leipzig, eiede Basnæs. ~ 1780 Henriette Løffler, d. 1761, † ¹⁹/₈ 1851. Blandt Fadderne ved hans Daab nævnes studiosus Jens Westengaard, senere Præst i Sværdborg og Fætter til hans Fader.

D 4. Anna Johanna L., f. 1711, † 1788; levede ugift, først hos Broderen, Høiesteretsadvokat L., og senere i Aalborg.

D 5. Karen Meulengrath L., † 1739, ~ 1731 Poul **Sternberg**, † 1745, Kjøbmand i Aalborg. De havde 5 Børn, hvoraf dog kun 2 levede i længere Tid, nemlig:

a. Gjertrud St., f. 1783, † efter 1810, ugift.

b. Jørgen St., f. 1735.

Descendensen uddød.

E. Mette Jensdatter Westengaard, f. 1680, † 1754, 1 ~ ²/₄ 1700 Ananias Mikkelsen **Lehrmann** eller **Leermand**, f. 1668, † 1704, Sognepræst for Skamby 1693. 2 ~ 1705 Johan **Post** eller **Posth**, f. 1675, † 1743, Sognepræst for Skamby 1705, Provst for Skam Herred i Odense Amt 1724. I »Samlinger til Fyens Historie og Topografi«, udgivne af Fyens Stifts litt. Selskab, 4. Bd., 3. og 4. Hefte, pag. 293, fortælles, at Lehrmann blev kaldet til Præst for Skamby Sogn af Jens Eriksen, der havde tilkjøbt sig Patronatsret over Skamby Kirke i 1687. Da Jens Eriksen imidlertid døde i Slutningen af 1689, og Patronatsretten i 1693 tilhørte O. P. Himmelstrup, maa L. være kaldet af denne, der ogsaa kaldede J. Post. I Foraaret 1696 kom Pastor Krag fra Sønderød, der efter Anmodning af Pastor Lehrmann, som pludselig var bleven syg, forrettede Tjeneste for L. i Skamby Kirke, til istedetfor Altarvin at give en Del Kommunikanter fransk Brændevin, der ved en Fejltagelse af Pastor L.s Pige var bleven udleveret til Degnen før Gudstjenestens Begyndelse.

Ved Provsterettens Dom af ⁸/₇ s. A. bleve de Paagjældende idømte forskjellige Bøder: den syge L. 6 Rd., Krag 4 Rd., Degnen

1 Rd. til fattige Præsteenker. *) ²³/₆ 1700 fik L. Opreisning for den sædvanlige Forseeelse (at hans Hustru var nedkommet nogle Uger for tidlig efter Brylluppet), idet han dog maatte afbede den, være suspenderet i 3 Maaneder og betale en Mulkt paa 100 Rd. **) I Aaret 1708 tilskjødede Post Otto Pedersen Himmelstrup noget Jordegods, formentlig oprindeligt tilhørende hans Hustru, og 1712 har han paa sine 3 Stedbørns Vegne tilskjødet Etatsraad Haxthausen, der da ejede Dallund, en Del Jordegods, som var tilfalden dem efter deres Fader. Hans Hustru boede som Enke i Skamby, hvor hun døde.

E 1. Christiane Sophie Lehrmann, f. 1700, ~ Michael v. Haven, f. 1700, † 1751, Præst for Horne og Asdal 1732.

E 2. Marie Cathrine L., f. 1701, † 1782, ~ 1729 Henrik Jørgen Wederkinck, f. 1701, † 1784, Præst for Søborg og Gilleleie 1729, for Nykjøbing p. F. 1751, Provst for Sønder Herred (Faderen var Raadmand i Bogense).

a. Elisabeth Wederkinck, f. 1732, † 1807, ~ 1762 Mathias Beck, † 1789, Præst til Snodstrup paa Sjælland og derefter til Skjærbæk i Ribe Stift.

De havde 5 Børn, og Descendensen er indgiftet i Familierne Fuglede, Busch, Aagaard, Rahbek, Høg, Stürup, Rahr p. p.

b. Maren Wederkinck, f. 1733, † 1820, ~ Peder Ussing, f. 1717, † 1784, Præst til Brørup og Lindknud og derefter til Thorstrup og Horne. Provst.

De havde 16 Børn, og Descendensen er indgiftet i Slægterne Blatt, Wassard, Lund og Jahn.

c. Mette W., f. 1735, † 1807 ugift.

d. Anania Wederkinck, f. 1737, † 1816, ~ Peder Jacobsen Tetens, f. 1728, † 1805, Rektor ved Horsens Latinskole 1756, Stiftsprovst i Ribe 1773, Biskop i Viborg, Dr. theol.***)

De havde 9 Børn, og Descendensen er indgiftet i Slægterne Brehmer, v. Hoff, Andkjær, Rottbøll, Loft, Diechmann, Fogh, v. Bargaen, v. Støcken, Tranberg,

*) Samlinger for Fyens Historie og Topografi, 4. Bd., 3. - 4. Hefte, pag. 398.

**) Fyenske og lollandske aabne Breve for 1700.

*** Erslews Forfatterlexikon.

Kühl, Kall, Hauch, v. Frisenberg, Bramsen, Ferslev, Gaarder, Zahrtmann, Lehns greve Holstein-Holsteinborg, Hs. Excell. Grev Danneskjold-Samsøe og Lehns greve M. Frijs-Frijsenborg.

- e. Birgitte Christiane Wederkinck, f. 1739, † ugift.
- f. Bertel Hauch Wederkinck, f. 1741, † 1786, Præst til Kolby paa Samsø, ~ Adolphine Christine Lacoppidan, f. 1741, † 1810 (hendes Fader var Provst L. i Søeby).

Deres 2 Børn døde unge.

- g. Jørgen Wederkinck, f. 1742, † 1802, Præst til Sunde og Outrup, derefter Nykjøbing paa Falster; ugift. *)

E 3. Michel Lehrmann, f. 1703; blandt Fadderne nævnes Jørgen Lowson paa »Mageløs« og Elisabeth Westengaard, der senere blev gift med B. Hauch (se nedenfor).

E 4. Maren Bang Post, f. 1706, ~ Michael v. Haven, der først var gift med hendes ældste Halvsøster. Han skal have været en ualmindelig dygtig Mand. Som Enke boede hun hos sin Svoger, Sognepræst v. Haven til Frue Kirke i Odense. Som Faddere ved hendes Daab nævnes Otto Pedersen Himmelstrup, Maren Bang, Madam Jørgen Lowson og Else Kirstine Westengaard, der senere blev gift med Raadmand P. Jensen i Slagelse.

Af deres 10 Børn døde 4 unge, men ingen nærmere Oplysning om dem udover det anførte, som findes i Gjes-sings Jubellærere og Wibergs Præstehistorie, har jeg kunnet erholde ved Henvendelse til Andre.

E 5. Pauline Cathrine Post, formentlig død før 1766, ~ **Bruun**, Kancelliraad, Brygger i Kjøbenhavn; ingen Børn.

E 6. Jens Otto Post, Kjøbmand og Huseier i Næstved, † 15/5 1766, ~ Eleonore Francisca Almis (Faderen var Lieutenant). Hun havde tidligere været gift, eiede en Gaard paa Torvet ved Siden af Apotheket i Næstved og havde 2 Børn. Ved Ægtepagt og Gavebrev skjænkede de hendes Børn af første Ægteskab det Meste af deres Eiendele, saa at Mandens Sødskende Intet arvede efter dem. Hans Svoger, Provst Wederkinck, udtaler i et Brev til Enken, der er indført i

*) Wederkincks og Fugledes Stamtavler af Lengnick.

Næstved Skifteprotokol for 1766, sin Forundring herover, da den Afdøde før Ægteskabet havde nogen Midler, var tarvelig, sparsommelig og gudfrygtig; men Provsten vilde dog ikke reise nogen Indsigelse mod det Skete. Af Næstved Borgerskabsprotokol kan ses, at J. O. Post d. $30/6$ 1763 tog Borgerskab som Handlende med »Snustobak og andre smaa Kram.« De havde ingen Børn sammen.

F. Marie Cathrine Jensdatter Westengaard, f. 1682, 1 ~ 1704 Jørgen **Schwartz**, † 1713, Klædekræmmer, Regimentskvartermester ved Prinds Christians Regiment (nuværende 2. Bataillon) fra $9/2$ 1711—1713. Han var ret formuende, købte 1707 Herregaarden Grevens Vænge i Præstø Amt med Skov og c. 140 Tdr. Hartkorn Bøndergods for 12000 Rd.

2 ~ 1717 Carl Frederik **Pöete**, Kontrollør i Elsfleth i Oldenburg.

F 1. Edel Marie Schwartz, f. 1704, † ung. Blandt hendes Faddere nævnes Else Kirstine Westengaard.

F 2. Jørgen Sch., f. 1705, Kjøbmand. Blandt hans Faddere nævnes Berthel Hauch.

F 3. Jens Erik Sch., f. 1706. Blandt Fadderne nævnes Berthel Hauch og Hustru Elisabeth W. samt Mette Westengaard.

F 4. Edel Marie Sch., f. 1708, ~ 1734 Willum Enochsen **Green**, Kjøbmand i Aalborg. Hun opholdt sig før sit Bryllup hos sin Onkel, Amtsforvalter Berthel Hauch, der da boede paa Slottet i Aalborg. Da der i Kirkebøgerne i Aalborg ikke findes nogen Oplysning om hans eller hendes Død og Begravelse, maa de forinden være flyttede bort fra Aalborg. De efterlode intet Afkom.

Om M. C. J. W.s Ægteskab med C. F. Pöete var barnløst eller ikke er ubekjendt.

G. Elisabeth Jensdatter Westengaard, f. $2/1$ 1685, † $11/6$ 1728 af Brystsygdom, $28/5$ 1704 viet paa Hollufgaard til Berthel **Hauch**, f. $20/10$ 1671, † $2/11$ 1741 (Faderen eiede Holtum Kjærgaard). Regimentskvartermester ved Prinds Christians Regiment 1701, do. ved Grenadergarden 1710; var ansat ved Felthæren som Krigskommissarius under Stralsunds Beleiring 1711, Amtsforvalter

- e. Christiane Frederica H., f. 1732, † 1778, ~ 1762 Jacob Christian **Kreber**, f. 1723, † 1797, Oberst, Chef for 3. jyske Infanteri-Regiment 1789, entlediget som Generalmajor 1789.

4 Børn døde tidlig.

- f. Christence Hauch, f. 1734, † 1771, ~ i Thisted 1770 Ole Bagger Thomsen **Praëm**, f. i Norge 1721, † 1799, Præst i Tømmerby-Lild, Thisted Amt, Han Herred 1751; Kon-sistorialraad 1768, Provst 1773.

De efterlode ingen Børn.

- G 2. Christian Ulrich Hauch, f. 1707, † 1739, Kancellisekretair, Kancelliraad, Landmand, ~ 1733 Margrethe Cathrine Schra-der, f. 1717, † 1806 (Datter af Hofjuveler Schr.), Søsterdatter af Generalmajorinde Rosenaur, som testamenterede hende Klarupgaard ved Aalborg. Senere ægtede hun 1743 sin afdøde Mands Fætter, Kapitain Jørgen Hauch.

Hendes Børn af første Ægteskab vare:

- a. Henrik Rosenaur H., f. 1734, † s. A.
- b. Berthel H., f. 1735, † 1773, Premierlieutenant.
- c. Henrik Rosenaur Hauch, f. 1737, † 1818, Regiments-kvartermester 1762, Landsthingshører i Viborg, Justits-raad, ~ 1783 Marie Elisabeth Tetens, f. 1764, † 1853 (hendes Forældre vare Biskop i Viborg Peder Jacobsen Tetens og Hustru Anania Wederkinck, som ovenfor ere omtalte).

Descendensen er indgiftet i Familierne **Speitzer** og **Frisenberg**.

- d. Christiane Ulrikke H., f. 1739, † 1821, ~ 1783 Erik de **Jespersen**, f. 1731, † 1791, Eier af Skaungaarden (Vindum Sogn i Jylland).

Ingen Børn.

- G 3. Frederik H., f. $17\frac{1}{7}$ 1715, † $29\frac{2}{3}$ 1789; Oberstlieutenant 1753, Amtmand over Ørum og Vestervig Amter 1755, Stiftbefalingsmand i Viborg, Eier af Høiriis, Ridder (Stk.), Konferentsraad, ~ $30\frac{1}{4}$ 1751 Nikoline Dorothea Wind, f. $16\frac{1}{4}$ 1734, † $31\frac{1}{8}$ 1789 (Faderen Kapitain i Flaaden, Farfaderen Kantsler).

Af 13 Børn levede de 10 i længere Tid.

1 blev Ritmester i Rytteriet, 1 Officer i Flaaden; nemlig

Jens Erik Hauch, f. $23/11$ 1765. Han blev Sekondlieutenant 1788 og Premierlieutenant 1794, havde i 1795 Kommandoen over de Kongelige Fartøier i Frederiksstad. $27/3$ 1801 udnævntes han til Chef for Defensionsskibet Kronborg og faldt i Slaget den 2. April s. A. som Chef for dette Skib, der i Olfert Fischers Rapport over Slaget kaldes Fregat. J. E. H. omtales som en hæderlig Mand og flink Officer. *) I 1861 er et af Flaadens Kommandofartøier opkaldt efter ham. 2 andre Sønner bleve Pager, 1, Andreas H., Palaisintendant i Horsens, hvis første Hustru, født Ottesen, blev separeret fra ham og derefter gift med den bekjendte Kunstner, Professor Abildgaard. Andreas H.s Descendens indgiftedes i Familierne **Rothe** og **Skeel** p. p.

G 4. Jens Erik H., f. $1/3$ 1717, † $30/6$ 1782; Fyrforvalter over Skagen og Anholt, Justitsraad, ~ $24/10$ 1755 Barbara Juliane Kirstine Baronesse Holck, f. 1736, † $19/1$ 1768.

Ingen Børn.

Familien Hauch, der endnu blomstrer her i Landet, stammer fra Østrig, hvor den var adelig, og hvorfra den, formentlig i Trediveaarskrigen, blev fordreven for Religionens Skyld og bosatte sig i Danmark.

H. Else Kirstine Jensdatter Westengaard, f. 1686, ~ 1709 Peder Jensen, der var født i Kolding og tog Borgerskab som Kjøbmand i Slagelse 1702. Han blev senere Konsumptionsforpagter, Raadmand og Medlem af Sundhedskommissionen sammesteds. Han maa i sin Tid have været formuende. Stillingen som Konsumptionsforpagter var indbringende. Han købte efterhaanden i Tiden fra 1698 til 1724 2 Bøndergaarde, en Del Jordegods i Vedby, Lille Antvorskovgaard ved Slagelse med en Del Jord, nogle Huse i Slagelse, c. 54 Tdr. Hartkorn Bøndergods i Haurebjerg By og c. 145 Tdr. Hartkorn Bøndergods i Vemmeløv Sogn. Han eiede ogsaa Bonderup By, hvor han lod 6 Gaarde nedbryde og deraf oprettede en Herregaard (en ufri Hovedgaard),

*) Et Portrait af ham findes i Thorsøes: Den danske Stats politiske Historie fra 1800 til 1814, 1. Bd., pag. 61. Kjøbenhavn 1883.

kaldet Bonderupgaard, som han 1733 solgte til sin Svoger Berthel Hauch, og som nu eies af Minister Grev Moltkes Arvinger. Han eiede fremdeles 2 Veirmøller i Slagelse, nemlig en ved Østerport og en ved Smedegades Port med Bygninger og Jorder. Han anlagde en Tobakspantage, hvorved mange fattige Mennesker fik Arbeide, og »anvendte mange Penge til adskillige Bygninger, Kirken og Byen til Bedste og Ziir«. Af Overførsteren, Jægermester Barnewitz, blev han tilligemed Borgmesteren og en Borger i Slagelse beskyldt for at have drevet Jagt paa Kongens Vildbane. P. Jensen blev frikjendt imod at deltage i Udredelse af Sagens Omkostninger, medens de andre bleve idømte en Mulkt. Af Skiftet efter Berthel Hauch ses, at denne i 1741 havde 7 à 8000 Rd. tilgode hos P. Jensen. Af Slagelse Skifteprotokol for 1747 ses, at Peder Jensen havde været gift, førend han ægtede Else Kirstine J. Westengaard, og af sit første Ægteskab havde en Datter, der var gift med Amtsforvalteren i Slagelse, men som da var død og havde efterladt umyndige Børn. Hans anden Hustru overlevede ham og hensad i smaa Kaar.*)

Hans Børn af andet Ægteskab vare:

H 1. Jens Pedersen, f. 1712.

H 2. Marie Elisabeth P., f. 1714. Blandt hendes Faddere var Kjøbmand J. Schultz fra Roeskilde (se nedenfor).

H 3. Anna Elisabeth P., f. 1716, ~ Mathias Andersen **Eeg**, Kjøbmand i Slagelse, der døde før sin Hustru og før 1746.

De havde kun eet Barn, nemlig:

a. Nicolai Eeg, f. 1741, † 1819; Sognepræst for Ø. og V. Vandet, Provst, ~ 1774 Ane Birgitte Schurmann, † 1826.

Ingen Børn.

Provst Eeg var en dygtig og formuende Mand. Hans

Enke skjænkede betydelige Legater til Sognet.**)

H 4. Birthe P., f. 1718, blev baaret til Daaben af sin Moster, Madame J. Schultz fra Roeskilde.

H 5. Peder P., f. 1723, levede endnu 1747. Fadderne ved Raad-

*) Sjæll. Tegnelser Januar 1751.

***) Om Slægten Eeg vides kun, at der 1744 levede flere af dette Navn i Korsør. Ifølge Sjællands Landstingssskjødeprotokol solgte Maren salig Peder Eegs 1752 Sværdborg Kirke med Tiender og jus patronatus et vocandi til Borgmester H. Lengercken de Kløcker i Kjøbenhavn.

- I 2. Jens Erik Schultz, f. 1715, † ung. Blandt Fadderne nævnes Elisabeth Hauch f. Westengaard.
- I 3. Anna Medea Sch., f. 1716, † 1767, ~ Christian **Smith**, Etatsraad. Ved hendes Daab nævnes blandt Fadderne Raadmand Peder Jensen og Hustru E. K. J. Westengaard fra Slagelse.
Ingen Børn.
- I 4. Andreas Sch., f. 1718, † ung. Blandt Fadderne nævnes Proviantkommissair Erik Westengaard, Barnets Morbroder.
- I 5. Niels Sch., f. 1722, † ung.
Med sin anden Mand havde hun ingen Børn. Om Familien Hessel veed jeg kun, at der i 1747 levede en Henning Hessel, der var Byfoged og Postmester i Slangerup.

TILLÆG.

a. I sit andet Ægteskab med Otto Pedersen Himmelstrup fødte Maren Bang 7 Børn, hvoraf 3 døde unge og ugifte. De fire, der levede længere, vare:

1. Jens Erik Ottosen H. Sekondl. 1716, Kapitain 1724 ved Fyenske nationale Fodfolk Regiment, ugift.
2. Peder Ottosen H. Kapitain ved Aalborg Stifts nationale Regiment, 1719 Oberstlieutnant, ugift.
3. Niels Bang H. Regimentskvartermester ved Grenaderkorpset 1721 og efter Farbroderens, Justitsraad Peder Pedersen Himmelstrups, Død i 1731 hans Efterfølger som Krigs- og Land-Kommissair paa Fyen. Han blev derhos Etatsraad, Eier af Ørebæklunde og Ørritslevgaard, † 1754, ~ Frederika Sophie Andersen f. 1729 (Faderen Amtmand i Assens). Hun fik Hollufgaard og Ørritslevgaard efter sin Moder, der var en Datter af Justitsraad og Landsdommer M. Rosenvinge og indtraadte efter sin Mands Død i nyt Ægteskab med H. v. Heinen. Hun døde 1767. Hendes 3 Børn med N. B. Himmelstrup døde uden at efterlade sig Livsarvinger.
4. Lovise Ottosdatter H., f. 1700, † 1750, ~ 1721 Provst Bolle Jensen Mørch, f. 1692, † 1765, Præst til Gjerding Blenstrup. De efterlod 2 Sønner og 1 Datter, hvis Descendens endnu lever.

Det er et Bevis paa stor Veneration, naar O. P. H. og Maren Bang opkaldte deres førstefødte Søn efter Maren Bangs afdøde Mand Jens Eriksen. Vedel-Simonsen fortæller i sin »Rugaards Historie« (og anfører. at det er meddelt ham af afdøde Provst Boesen), at Dallund kort efter J. Eriksens Død blev skyldsæt efter den ny Matrikul og at Hovedgaardens Hartkorn ved den Leilighed blev nedsat fra 66 til 53 Tdr., saa at den fik 18 Tdr. Land gode Jorder paa hver Td. Hartkorn, og at Aarsagen hertil skal have været at en af Kommissairerne, der besørgede Martrikuleringen, ønskede at ægte den velhavende Enke. Maren Bang holdt imidlertid gode Miner til slet Spil saalænge indtil Skyldsætningen var tilendebragt, men lod ham saa vide, at hun for Tiden ikke havde nogen Lyst til at forandre sin Stilling. Ved

Juletid 1692 ægtede hun imidlertid Krigs- og Lands-Kommissair Otto Pedersen, der var født paa Gaarden Himmelstrup i Vigerslev Sogn, som han en Tid beboede og hvorefter han og Familie toge Tilnavn.

b. Med Hensyn til Erik J. Westengaards Klage over Stedfaderen m. m. forholder det sig saaledes:

Ifølge Ansøgning af ¹⁴/₁ 1690 havde Maren Bang faaet Tilladelse til at hensejde i uskiftet Bo, saalænge hun forblev ugift og til at, — hvis Skifte og Deling engang skulde finde Sted, det da maatte foretages uden Rettens Mellemkomst.

Da hun nu i 1691 besluttede at gifte sig, fik hun paa en derom indgiven Ansøgning under ¹⁷/₈ 1691 allerhøieste Tilladelse til at skifte med sine Børn ved Hjælp af nogle af hendes nærmeste Venner uden Rettens Mellemkomst og til at Børnenes Gods efter Skiftets Slutning maatte forblive hos hende, for at hendes tilkommende Mand, O. P. H., »der selv har Gods« kan bestyre det paa bedste Maade, »indtil Sønnerne blive myndige og Døttrene komme i Mands Væрге.«

Jens Eriksen efterlod foruden Hollufgaard, Dallund og Æbelø, en hel Del Strø-Gods, og Boets Stilling var saa god, at de Efterladte ved Skiftet 1691 i Fædrearv fik: Sønnerne hver c. 4000 rbd., Døttrene hver c. 2000 rbd. og Enken Halvparten af Boet samt en Broderlod, saa at Boet i det Hele eiede c. 44000 rbd. (se Høiesterets Voteringsprotokol for ²²/₁₀ 1704). Pengene vare da reelt c. 9 à 10 Gange mere værd end nu.

Bestyrelsen af Godset, hvori Formuen væsentlig var anbragt, har rimeligvis forvoldet Enken Vanskeligheder af forskjellig Art. Tiderne vare derhos, skjønt betydelig bedre end i de første Aar efter Krigen med Sverige 1658—60, ikke gode for Landmanden, og man kan derfor godt forstaa, at hun modtog Krigs- og Landkommissair O. P. H.s Haand. Han omgikkes delvis de fornemste Familier paa Fyen, eiede selv Gods, var i en anset Embedsstilling, der i Datidens Penge lønnedes med 600 rbd. aarlig og var af hendes afdøde Ægtemand, Aftenen før hans Død, anbefalet hende som Raadgiver.

Det synes imidlertid som om Stedfaderens Bestyrelse af Godset og Stedbørnenes Arv ikke har været heldig. At han satte den ældste Stedsøn Erik i det kostbare ridderlige Akademi i Kjøbenhavn og formentlig holdt ham der i flere Aar og sendte den anden Søn med en flot Ekvipering til Hamborg for at han skulde gaa i Skole der, synes at tyde paa Ødselhed og Forfængelighed, hvorved det dog ikke bør overses, at J. Eriksen før sin Død utrykkelig havde udtalt Ønske om, at hans Sønner kom til at studere. O. P. H. sørgede omhyggelig for Steddøttrenes Undervisning og bortgiftede derhos 4 af dem, hvis Bryllupper selvfølgelig har foranlediget ham Udgifter, som han ikke kunde afdrage i deres Arv.

Erik J. Westengaard indgik, saasandt han var bleven myndig, paa egne og 5 Søstres Vegne, med et Andragende, dateret Odense d. ¹/₆ 1702, til Kongen om at der i Betragtning af, at det er at befrygte, at »vor Arv ej saaledes vorder omgangen, som den burde for de Umyndige«, »ja dersom bemeldte vor Stedfader længer skulde indeholde disse Midler, at de virkelige skulde komme tilkort«, og »jeg selv for de Umyndiges Tiltale udi sin Tid, som den, der ikke har draget tilbørlig Obacht for deres Midlers Kon-

servation, kunde være fri og angerløs etc., maa beskikkes 2 Kommissairer, hvortil han foreslaar Justitsraad Ehm og Kancelliraad Chr. Scavenius, »for at tilholde voris Stedfader sine Værgemaals Regnskaber at aflægge, samme Regnskaber at efterse og, ifald uformodentlig nogen Stridighed skulde mellem falde, da derpaa at kjende og tilholde vor Stedfader at udrede de Umyndiges Midler og til Sammes Forvaltning andre vederhæftige Værger omforordne«. Dette Andragende bevilgedes af Kongen under $11/11$ 1702 og H. Ehm og Chr. Scavenius bleve udnævnte til Kommissairer for at afgjøre Sagen. Imidlertid var Udbetalingen af den myndige ældste Stedsøns og de 2 gifte Steddøttres Arv allerede sket. I Løbet af 1702 udstedte Erik J. W. d. $4/7$, A. Lehrmann d. $2/12$ og J. Lowson d. $3/12$ 1702 Afkald og Kvittering for at have faaet Rede og Rigtighed for den dem tilkommende Fædrearv. Det Samme fandt Sted d. $17/1$ 1705 for Berthel Hauchs Vedkommende og d. $19/6$ s. A. for Jørgen Schwartz's do.

De 2 yngste Døttre bleve først gifte efter O. P. H.s Død. Da O. P. H. derhos i Juni 1702 laante E. J. W. c. 3990 rbd. mod Pant i hans Arvegods, har Forholdet vel foreløbig været taaleligt; men dette varede ikke længe.

I Efteraaret 1702 døde nemlig Jens Eriksens næstældste Søn, Niels Bang Jensen Westengaard. Da O. P. H. og Maren Bang da boede paa Dallund, bleve Herredsfogderne i Bogense og Skamby Herreder beordrede at udføre Skiftet efter ham. Da disse imidlertid nægtede at give en Udskrift af Skiftet, klagede Erik W. og hans Svoger Jørgen Lowson til Kongen, der tillod, at de Paagjældende bleve indstævnedes for Høiesteret for dette deres »Ophold imod Loven«. Udskriften gaves saa den $22/1$ 1704.

De Herrers Afgjørelser i Boet vandt imidlertid ikke Bifald hos den Afdødes Helsøskende; thi den $23/2$ 1704 bleve de af Erik J. W. og J. Lowson indankede for Høiesteret. Sagen forhandlede der den $22/10$ 1704. Den benævnes i Protokollen: Erik Vestengaard og Jørgen Lovesen contra Krigskommissarius Otto Himmelstrup.

Af Høiesteretsassessorernes Stemmegivning ses, at flere af dem ansaa O. P. H.s Regninger over Udgifter til den afdøde Stedsøn N. B. J. W. for Aarene 1692, 93 og 94 for »ubillige« eller »altfor høit opførte«, da Stedsønnen kun var et Barn (c. 14 Aar) og kun ejede en Kapital paa c. 4000 rbd. Formynderen burde holdt til raade og ikke givet ham en saadan Ekvipage til Hamborg, da Barnet kun skulde derned for at gaa i Skole. En af Dommerne siger, at O. P. H. har handlet imod Lovens 26 Art. 17 Cap. 3 Bog og 4 post; at Regnskabet pro 1694 er et klart Bevis paa O. P. H.s onde Forhold ved den excessiv store Regnskabs opførelse. En anden følger Kommissairerne, eftersom det er betænkeligt at stille en Stifsøn imod sin Fader og egen Moder, da det omsider kun kan blive en Bagatelle, som han kunde avancere ved Processen.

En tredje siger, at Sagen føres alene af E. Westengaard paa Pigebørnenes Vegne, — da de øvrige (O. P. Himmelstrups egne Børn med Maren Bang) have forliget sig med ham.

De Fleste udtale sig imod O. P. H.; men Udfaldet kjendes ikke, da Dommen med samtlige Aktstykker er brændt. Foruden denne Sag havde O. P. H. ogsaa en særlig Tvist med Svigersønnen J. Lowson. Under $10/10$ 1703 indgav han nemlig til Landsdommeren over Fyen en Protest imod at

J. L. til Raadmand Mule i Odense havde solgt en ham tilhørende Fordring i Dallund, som O. P. H. efter ergangen Dom skulde betale til J. Lowson. O. P. H. beraaber sig heri paa at J. L. ved den endelige Opgjørelse, »som er anhangiggjort ved Lands Lov og Ret«, vil komme til at skyldte O. P. H. Penge, og at J. L. selv har begjært og lovet at underkaste sig Likvidationsmænds Afgjørelse.

Da O. P. H. døde i Foraaret 1709 fik Enken Maren Bang $\frac{11}{16}$ 1709 kongelig Tilladelse til at skifte med sine 2 Kuld Børn uden Rettens Mellemkomst og under Medvirkning af Samfrønder. Hendes Andragende herom er medunderskreven af den af hendes Brødre der var Præst i Sørslev samt af Amtsskriver Rasmus Andersen, dennes Svigersøn.

Den $\frac{20}{16}$ 1710 andrager Maren Bangs Svigersøn, Regimentskvartermester B. Hauch paa egne og Peder Pedersen Himmelstrups Vegne (den Sidste var i Holland ved Auxiliarkorpset) om at Stiftamtmanden paa Fyen maa blive beordret til at skifte Boet efter O. P. H., da der i det forløbne Aar Intet er foretaget til Skiftets Afholdelse og det maa befrygtes, at Boet, formedelst Enkens Svaghed, daglig skal formindskes til de Umyndiges og Kreditorernes Skade.

Stiftamtmanden fraraader at bevilge Andragendet; men B. Hauch fornyer sit Andragende den $\frac{20}{16}$ s. A. paa Grund af, at Boet endnu henstaar udelst, ingen af de Paarørende have Tid eller Leilighed til »derved Noget at forrette«, nogle Kreditorer have ved Proces skaffet sig Fyldestgjørelse til stor Skade for de Umyndige og andre Kreditorer, som bie efter Skiftets Slutning. Kancelliet anbefalede dette Andragende, »da Enken har misbrugt den kongelige Tilladelse af $\frac{11}{16}$ 1709 til at hensidde i uskiftet Bo«. Hauchs Andragende bevilges og Stiftamtmanden faar Ordre til strax at foretage Skiftet. Den $\frac{19}{16}$ 1711 indberetter Stiftamtmanden, at Boet er i stor Uorden og Affairerne slette. Kreditorerne gjøre Indførsel, Gaardene udbydes ved Auktion. Stervboens Midler androg d. $\frac{19}{16}$ 1711 kun 213 rbd. 5 Mrk. 8 Sk., »som lidet ville forslaa til den øvrige Gjælds Betaling«. Under den Konfusion, hvori Boet er bragt, er det ham, der har saa mange andre Embedsforretninger at varetage, umuligt at bringe Orden deri eller svare Kreditorerne, tilmed da Midlerne ere distraherede ved Indførsler og Domme, der ikke staa under Amtets Kjendelse, hvorfor han andrager om Fritagelse for det paalagte Hverv. Denne Indstilling afslaaes bestemt.

Af en Høiesterets Dom af $\frac{10}{16}$ 1711 i Sagen mellem J. F. v. Haxthausen og Krigskommissair O. P. H.s Enke og Arvinger ses, at Førstnævnte havde gjort Indførsel i Dallund for en Fordring paa c. 27000 rbd., som han havde faaet paa O. P. H. ifølge Panteforskrivning af $\frac{10}{10}$ 1708, samt at Andre ogsaa havde erhvervet sig Dom for Tilgodehavende i Boet.

Medens J. Eriksen ved sin Død i 1689. som ovenfor anført, efterlod en Formue til Værdi c. 44000 rbd. i Datidens Penge. døde O. P. H. som en meget gjældbunden Mand. Hvad var Grunden hertil?

Fuld Klarhed over Aarsagerne til hans oekonomiske Tilbagegang har jeg ikke faaet; men nogle Momenter kunne oplyses foruden det ovenfor Anførte.

Medens O. P. H., efter Skjødeprotokollerne at dømme, indtil Udgangen af 1691 ikke har kjøbt noget Gods, ses han i Aarene 1692—97 incl. at have kjøbt, navnlig i de første Aar. foruden Ørritslevgaard, som kjøbtes 1693, 13

Bøndergaarde og 3 Anparter i Saadanne, en halv Snes Huse samt Anparter i 2 Saadanne, Patronatsret over Frørup Kirke og Obligationer til Beløb 3500 rbd. samt nogle Anparter i Tiender.

Midlerne til disse betydelige Kjøb maa han, hvis han ikke har vundet Penge i Lotteriet, hovedsagelig have faaet ved Hustruens og Stedbørnernes Formue og de aarlige Indtægter deraf; men fra 1698 af ophøre alle Indkjøb, og fra 1699 begynde Kreditorerne at melde sig. Han ses saaledes at udstede Obligationer for Gjæld 1699 for 3000 rbd., 1700 for 4500 rbd., 1701 for 9988 rbd., 1703 for 6000 rbd., medens der i samme Aar gjøres Indførsel i Ørritslevgaard for 11590 rbd. samt for en Vexel paa 1025 rbd.

1705 overdrager han Broderen, der var Toldembedsmand i Odense og for hvem han var Kautionist, $\frac{1}{4}$ Anpart i Dallund og $\frac{1}{2}$ Anpart i Dallund Mølle.

1706 sælges 6 Gaarde og 2 Huse og udstedes forskellige Obligationer.

1708 udstedes en Obligation paa 2408 rbd. og sælges Hollufgaard i Mai for 20200 rbd.

Naar hertil føies, at han i Efteraaret 1708 udsteder en Panteforskrivning til Haxthausen med Pant i Dallund for 27000 rbd., og at han paa den Tid endnu ikke havde udbetalt de 2 yngste Steddøttre deres Fædrenearv, saa kan man ikke godt værgе sig imod den Tro, at han har været en daarlig Bestyrer af den ved hans Giftermaal med Maren Bang modtagne betydelige Formue, hvoraf Halvparten og en Broderlod jo var hendes Del deraf og som altsaa tilfaldt ham ved Giftermaalet. Det er lidet sandsynligt, at han var trykket af Gjæld i de 6 Aar, han købte saa meget Gods og Obligationer. Arven til Stedbørnene udbetaltes for en stor Del ved at overdrage dem Gods og Anpart i Saadant. Kornprisernes Dalen efter 1700 kan ikke alene forklare hans Tilbagegang i oekonomisk Henseende, og ifølge R. Meiborg Gamle danske Hjem i det 16., 17. og 18. Aarhundrede, Kjøbenhavn 1888, blev 1 Td. Hartkorn Strøgods, der i 1653 blev vurderet til 100 rbd. og i 1696 blev solgt for 5 rbd. i Aaret 1702 betalt med 16 $\frac{1}{2}$ rbd., hvilket dog viser nogen Fremgang for Landbruget.

I Henhold til Stedsønnens Klager over ham, der jo fandt Medhold hos Regjeringen og formentlig ligesaa hos den stedlige øverste Myndighed, maa man være berettiget til at slutte, at O. P. Himmelstrup ogsaa selv har havt Skyld i denne Tilbagegang.

At Erik W. og hans Sødskende ikke saa paa Forholdene med venlige Øine, kan ogsaa sluttes deraf, at medens Erik W. opkaldte sin ældste Søn efter sin Fader, den næstældste efter sin Svigerfader Christian Poulsen Fyhn og den yngste efter sin Svoger B. Hauch, er ikke en eneste af hans 4 Døttre blevne opkaldte efter hans egen Moder, og med Undtagelse af Fru Post, hans næstældste Søster, har ingen af hans 6 Søstre, der alle vare gifte og efterlode Døttre, opkaldt nogen af disse efter Maren Bang, deres Moder.

At Fru M. J. Lehrmann stod i et venligere Forhold til Maren Bang og hendes anden Mand end hendes Sødskende gjorde, fremgaar af flere Fakta. Præsten Lehrmanns Afkald paa Arv 1702 var allerede affattet i paafaldende særlig venlige Udtryk; Præsten Post, hendes anden Mand, fik Skamby Præstekald af Otto Peder Himmelstrup, og var formodentlig forinden Udnæv-

nelsen forlovet med Lehrmanns Enke. Hun var jo vel ganske velhavende, men ved Lehrmanns Død kun 24 Aar gl., og maatte derfor naturlig kunne ønske at blive gift paany. Hendes første Søn med Post døbtens Jens Otto Post og af Døttrene fik den ene Navnet Maren Bang Post. Det var dertil hos denne Datter, at Maren Bang formentlig tog Ophold, da efter hendes Mand's Død hendes Eiendomme bleve solgte, og det var i ethvert Fald i Skamby Præstegaard Maren Bang døde 1720. Den yngste af Jens Eriksens Døttre, der først blev gift 1713, opholdt sig ikke hos sin Moder men hos den Søster, der var gift med Raadmand Jensen i Slagelse, idet hendes Bryllup med Schultz foregik i Slagelse og ikke i Skamby.

c. Provst J. E. W. døde ^{28/8} 1794. Dagen efter mødte Skifteretten (Provst Hersom og Pastor Windekilde) og forseglede den Afdødes Skrivebord m. v. Da samtlige Arvinger vare repræsenterede ved Begravelsen den 1, s. A., blev Forseglingen brudt og Boet extraderet. Der fandtes da, som den Afdøde havde lovet, en af ham forfattet Disposition, der indeholdt en Optegnelse over Boet samt hans sidste Villie. Originalen findes nu ikke i Geheimearkivet, men i den geistlige Skrifteprotokol for Hammer Herred af 1794, som endnu opbevares der, findes anført følgende Uddrag af Dispositionen:

De 180 Malerier, der fandtes i Storstuen og i enkelte Kamre og Værelser saavel som Sølvtoiet, hvoriblandt vare flere større Stkr. mærkede E. W. (altsaa Arv fra Faderen) f. Ex. 1 Kaffekande med Fad, 1 Mælkekande med do., 1 Thepotte med do., samt en Spølkum (hvilke alene havde en Vægt af tilsammen 134 Lod) maatte ikke sælges; men skulde deles lige mellem alle Arvingerne. Det maa derfor skyldes disses egen Beslutning, at den ældste Søn, Provst Otto W., fik saa godt som alle Malerierne. Da det gamle Jernuhr med Mærket »Dr. N. Bang« ikke nævnes i Registreringen, maa det sandsynligvis i Dispositionen være tildelt Otto W.

Fremdeles var der i Dispositionen angivet hvilke Møbler m. v. Enken kunde udtage forlods som sin Eiendom samt en Del Linned, der paa samme Maade skulde udleveres til de to yngste ugifte Sønner. Bøgerne, der bestode af 142 Folianter, 371 Bøger i Oktav og c. 26 Musikalier, bleve ligeledes delte, fordi Ingen vilde byde paa dem ved Auktionen. Af de ved denne indkomne Summer kan iøvrigt sluttes, at Provstens Vurdering af hans Løsøre i 1765, da han skiftede med sine Børn af første Ægteskab, har været forsvarlig. Med Hensyn til den i Familien værende Tradition om, at Enken skal have forurettet sine Stedbørn bemærkes:

At Enken skulde have undladt at opgive Noget under Registreringen ved Skiftet efter Provstens Død, er aldeles uantageligt alene af den Grund, at hun vidste, at Provsten vilde efterlade en Optegnelse over Boet. Dets Status var derhos 1765 kun c. 4000 rbd., hvilket i vore Penge efter Kjøbeevnen vilde svare til c. 27000 Kroner. I 1795 var Nettoudbyttet, efterat Malerier, Sølvtoi, Bøger og Enkens og de 2 yngste Sønners Gaver samt Omkostningerne vare fradragne c. 11000 rbd., efter Kjøbeevne i Nutiden svarende til c. 62000 Kroner, uagtet den Afdøde i de siden 1765 forløbne Aar havde holdt 3 Sønner i Vordingborg Latinskole og senere ved Universitetet, udbetalt den hele Mødrenearv til sine 3 ældste Børn af første Ægteskab samt bortgiftet 2 Døttre. Det er snarere paafaldende, at hans Bos

Navnet Frederik er formentlig givet den yngste Søn efter Provstens Fætter Konferentsraad Frederik Hauch.

e. I Medfør af allerh. Bevilling af ²⁷/₁₁ 1767 oprettede Etatsraad Jacob Lowson og Hustru f. Riis under ³⁰/₆ 1777 et Testamente, i hvis § 10 og 12 var fastsat, at deres Efterladenskab, forsaavidt det ikke efter § 11 anvendtes til at indkøbe et Stamhus eller Fideikommis, skulde indleveres til Kjøbenhavns Overformynderi og der administreres som Fideikommis for deres ægte Børn og Descendens under Navn af »Etatsraad Jakob Lowsons og Hustrus Legat«. I Overensstemmelse hermed er der efter at Testamentets Bestemmelser om et Stamhuses Oprettelse forlængst vare efterkomne, under ⁹/₁₂ 1809 fra Testatorernes Bo indbetalt til Kjøbenhavns Overformynderi Obligationer og rede Penge til samlet Beløb 35225 rbd. 3 Mk. 14 Sk. dansk courant, der senere ved Omskrivningen efter Forordningen af ⁵/₁ 1813 blev reduceret til 22324 rbd. 90 Sk. (c: svarende til 45000 Kr. i Nutidens Penge).

Efter at Testatorernes Descendens og deres Søns Enke f. Löffler, der efter dens Uddøen skulde nyde godt af Legatet, vare døde i 1850, skulde ifølge samme Testaments § 19 dette Legat deles lige mellem J. Lowsons egen og hans Hustrus nærmeste Slægt og Paarørende. Kapitaen Lengnich, der beskæftigede sig meget med Personalhistorie, havde været opmærksom herpaa og tilbød imod en Godtgjørelse af af 25 à 30 pCt. at ville forskaffe Familierne Westengaard og Schultz, der begge hørte til Etatsraad J. Lowsons nærmeste Paarørende, hver en Fjerdedel af nævnte Legat.

Hvorfor Kapitaen L. ikke ogsaa henvendte sig herom til de andre endnu blomstrende Grene af Familien, nemlig Lehrmanns, Hauchs og Mørchs Descendenter, er ikke ganske klart; men mulig har han undladt Saadant dels af Hensyn til de overordentlig store næsten uoverkommelige Vanskeligheder, det vilde frembyde indenfor en rimelig Tid at skaffe Beviser for deres Ret, og dels ogsaa af Frygt for, at det ikke skulde lykkes ham at faa saa mange tildels med hinanden ubekjendte Mennesker til at blive enige om at give ham det forlangte Honorar. Den Mørchske Linie, der mente at nedstamme fra Maren Bang i hendes andet Ægteskab, meldte sig vel paa egen Haand som arveberettiget; men blev ei anerkjendt af Skifteretten og forfulgte ikke Sagen ved Høiesteret. Familierne Westengaard og Schultz kjendte dengang ikke selv tilstrækkelig Slægtskabsforholdet til Jacob Lowson og gik derfor villig ind paa Kapitaen Lengnichs Forslag, og det lykkedes ham ogsaa, men dog kun ved at appellere Lands-Over- samt Hof- og Statsrettens Skiftekommissions Kjendelse til Høiesteret, at faa anerkjendt disse Familiers Slægtskab med Etatsraad Jacob Lowson og derved begrundede Ret til at faa deres Part af Legatet. Høiesteret dømte nemlig under ²⁷/₆ 1856, at Skiftekommissionen paany burde foretage Etatsraad J. L.s og ligeledes afdøde Hustrus Arvedelingsbo og i samme affatte en ny Repartition, hvorved Halvparten af Boets beholdne Formue paa lovlig Maade fordeles mellem Citanterne. (Familierne Westengaard og Schultz).

Med Hensyn til Etatsraad L.s øvrige Forhold og Dispositioner over sine Eiendele skal anføres, at hans Søn cand. jur. Jens Lowson efter Faderens Død i Forening med sin Moder E. A. Riis og Søster A. Schütz i Henhold til Testamentet d. ³⁰/₄ 1779 oprettede Herregaarden Basnæs med Gods ialt c. 478 Tdr. Hartkorn, som forinden var indkøbt for 75000 rbd.

Af hans Optegnelser ses, at Datterens Udstyr m. m. ved hendes Giftermaal androg c. 3550 rbd., og at der dertil var indkjøbt 2 Dousin Guldknapper, 24 Sølvskafter til Knive og Gafler med Futteral, 2 Guldknapper med Diamanter, 14 Fruentimmer Sølv- og Guldknapper og 1 ny Vogn, som var besørget købt af Regimentskvartermester Himmelstrup, brabantiske Kniplinger for 72 rbd., 12 Pd. Edderdun; Brudeklæder og Tøi til Omhæng til Sengen m. m. fra Hamborg 471 rbd.; fra Guldsmeddene i Aalborg adskillige smaa Ting af Sølv for 52 rbd.; fra Lübeck 1 Anker Rinsk Viin og 40 Flasker rød Viin for 87 rbd. foruden fransk Viin, Brændeviin, Konfekturner m. m. Præsten fik 12 Dukater i Guld, c. 32 rbd.; Skolen, Klokkeren m. m. 17 rbd. 3 Mk. og Musikanterne 20 rbd. Alt i Datidens Penge.

Der fandtes derhos et Testamente eller sidste Villie, dateret $\frac{24}{10}$ 1740, hvori han udtaler, at han har intet arvet efter sine Forældre eller Andre (at han fik 2000 rbd. med Hustruen som hendes Fædrearv og hvad hun senere arvede efter sin Moder, omtales ikke); »men Gud har naadeligen og faderlig sørget for mig og mine«. »Jeg har ladet dem lære saa meget, at de burde være skikkede til selv at fortjene deres Brød og, kunne de det ikke, er det deres egen Skyld«. Han formaner dem til at elske og støtte hinanden efter Evne. Han ønsker at lægges i Kisten med en Nathue paa Hovedet og en »daglig Sloprok«, den yderste Kiste skal være af Ruslæder med en forsølvet Plade, hvorpaa kun maa sættes: Bærthel Hauch, f. 1671, d. 174.. En Morgenstund ønsker han at hensættes i Garnisonskirken i Kjøbenhavn op i Nærheden af Alteret. Hans Børn og nærmeste Paarørende 2 à 3 Par ventes at følge Liget og »ingen Ligtale maa holdes«, idet han overhovedet ønsker at begraves »uden noget vidtløftig Væsen.

I en Efterskrift er tilføjet Ønsket om, at 2 Mænd efter kongelig Bevilning maa forrette Skiftet. Han foreslaar Westengaard i Citadellet, om »han saa længe lever«, hans Neveu Jørgen Hauch, Kapitain. som den anden eller hans anden Neveu Andreas Lowson; »thi jeg vilde ikke. at Enhver skulde vide Tilstanden efter min Død«. Dette Ønske blev dog ikke efterkommet formentlig paa Grund af, at Sønnerne delvis protesterede imod Dispositionen, hvorved Retskjendelser blev nødvendige.

Til Slutning meddeles nogle fra Traps stat. topogr. Beskrivelse af Danmark, 2den Udgave, hentede Oplysninger om en Del af de foran omtalte større Landeierdomme, navnlig forsaavidt de have tilhørt Slægten.

1. Hollufgaard i Odense Amt, Aasum Herred, Fraugde Sogn, 48 Tdr. H., 425 Tdr. L. Ager og Eng, 60 Tdr. L. Tkov. Hovedbygningen er opført af Jørgen Marsviin 1577 af Stenene fra den nedbrudte Kirke i Hjallese. Gaarden tilhørte Slægten Marsviin i det 15de og 16de Aarh. og tilhører nu Lehnsbaron Juel-Brockdorff til Baroniet Schelenborg og Stamhuset Taasinge.
2. Dallund, Odense Amt, Skovby Herred, Sønderø Sogn, 108 $\frac{1}{2}$ Tdr. H., 950 Tdr. L. Ager og Eng, 250 Tdr. L. Skov, Skamby Konge- og Kirketiende. Den er et gammelt Herresæde og var allerede til i det 14de Aarh., hvor den ejedes af Slægten Bryske, i hvis Besiddelse den forblev indtil 1614. Den tilhører nu Baron Blixen-Finecke, til Fordel for hvis Slægt den blev oprettet som Fideikommis 1782.
3. Æbelø, Odense Amt, Skam Herred, Klinte Sogn. Øen ligger nord for Fyen. Den udgjør 431 Tdr. L., hvoraf 269 Tdr. L. er Egeskov. Avlsgaarden paa Øen har 100 Tdr. L. Ager og Eng og der findes 4 Huse. Den er indlemmet i Grevskabet Roepstorff.
4. Himmelstrupgaard i Odense Amt, Skovby Herred, Vigerslev Sogn. I Middelalderen laa der en Borg, der tilhørte den i det 13de Aarh. berømte Adelsmand Henrik Æmelthorp. (Vedel-Simonsen, Nord.-Tidsskr. for Olds. III Bd. Pag. 180 – 193).
5. Ørritslevgaard, Odense Amt, Lunde Herred, Otterup Sogn, 20 $\frac{1}{2}$ Tdr. H., c. 1 $\frac{5}{8}$ Tdr. H. Fæstegods, 160 Tdr. L. Ager, 4 $\frac{1}{2}$ Tdr.

- L. Mose, 14 Tdr. L. Skov. Den blev bygget og omgivet med Grave af Jørgen Friis 1620.
6. Ørbæklunde, Svendborg Amt, Vinding Herred, Ørbæk Sogn, 53¹/₄ Tdr. H., 355 Tdr. L. Ager og Eng, 125 Tdr. L. Skov, 8 Tdr. L. Mose, med Lunde Vandmølle, Ørbæk Kirke og Halvparten af Sognets Kongetiende, Frørup Sogn Kongetiende, 218¹/₈ Tdr. H. Fæstegods samt 1 Vandmølle i Svindinge Sogn. Gaarden tilhørte i Begyndelsen af det 16de Aarh. den berømte Biskop Jens Andersen Beldenak, der købte den af Kong Hans. Efter Bispens Død blev den solgt til H. Friis. Hovedbygningen er opført af N. Friis. 1781 købtes den af Kancelliraad Lange, i hvis Slægts Besiddelse, den siden har været.
 7. Knabstrup, Holbæk Amt, Merløse Herred, Sønder Jernløse Sogn, 86 Tdr. H., 803 Tdr. L. Ager og Eng, 340 Tdr. L. Skov, 9 Tdr. H. Fæstegods, 2 Kirker og 2 Huse. Det er en af Landets ældste Herregaarde, hvis første Eier var Niels Absalons Søn, der var en Sønnensøns Søn af Skjalm Hvide. Den tilhører nu Etatsraad Lunn, i hvis Slægts Besiddelse den har været siden 1777.
 8. Frydendal, Holbæk Amt, Tudse Herred, Frydendal Sogn, 360 Tdr. H., 500 Tdr. L. Ager og Eng, 3 Kirke- og Kongetiender. Den tilhørte i det 14de Aarh. Marsken Efvert Moltke, der var gift med en Datter af Marsk Stig Andersen Hvides Søster Sophie, der var gift med T. Temmesøn. Nu tilhører Gaarden Hofjægermester Treschow.
 9. Aggersvold, Holbæk Amt, Tudse Herred, Hjembæk Sogn, 85 Tdr. H., 26 Tdr. H. Skovskuld, 734 Tdr. L. Ager og Eng, 81 Tdr. L. Skov, 180 Tdr. H. Fæstegods med 2 Kirker. I Christian IV.s Tid blev Gaarden flyttet fra Kundby Sogn til sin nuværende Beliggenhed. Den tilhørte da H. Vind. Den har haft mange Eiere og tilhører nu Lehns greve Lerches Bo.
 10. Kongsdal, Holbæk Amt, Merløse Herred, Ondløse Sogn, 734 Tdr. L. Ager og Eng, 420 Tdr. L. Skov, 49 Tdr. L. Mose, 2 Kirker, 129 Tdr. H. Fæstegods, 30 Tdr. H. Arvefæstegods. Biskop Absalon skjænkede største Delen af Ondløse By til Sorø Kloster, der derefter tilkøbte sig Resten af denne By og oprettede deraf en større Gaard. 1205 kom Gaard og Gods tilbage til Stig Hvides Slægt. I det 13de Aarh. tilhørte den Marsk Stig Andersen, der

myrdede Kong Erik Glipping. Den tilhører nu Konseilspræsident og Finantsminister Estrup.

11. Basnæs, Sorø Amt, Vesterflakkebjerg Herred, Tjæreby Sogn, 105 Tdr. H. Ager og Eng, $4\frac{1}{2}$ Tdr. H. Skovskuld, 550 Tdr. L. Ager Eng samt 464 Tdr. L. do. do. ved Parcelgaarden Transbygaard; 300 Tdr. L. Skov; 436 Tdr. H. Fæstegods samt Tjæreby Sogns Konge- og Kirketiende. Den er oprettet af 2 smaa Byer og tilhørte i det 15de Aarhundrede Slægten Lunge. Blandt dens mange Eiere skal nævnes Generallieutenant L. de Boisset fra 1714—28 og hans Søn Oberstlieutenant de B. fra 1728—46. Den Første er omtalt under Erik J. Westengaard Proviantkommisair. Efter General B. og Hustrus Bestemmelse byggede Sønnen en Skole i Tjæreby og indsatte 1000 rbd. i Basnæs imod at Gaarden skulde yde 50 rbd. aarlig til Løn for en Skolelærer i Tjæreby. Etatsraadinde C. A. Lowson og hendes Svigersøn Konferentsraad Chr. L. Schütz, købte 1783 i Forening Basnæs Gaard og Gods. Schütz var en meget dygtig Mand, som med Iver udskiftede og udflyttede Bøndergodset, hvilke Foranstaltninger hans Frue Anna Sch., som boede paa Basnæs, medens han for sit Embeds Skyld i Reglen maatte forblive i Kjøbenhavn, udførte med stor Klogskab under hans Veiledning, saa at Bøndergodset snart tiltog i Velstand. En ny Hovedbygning opførtes og flere Forbedringer foretoges. I Aaret 1805 solgte Sch. det Hele for 275000 rbd. til Chefen for den kgl. Livgarde til Hest, Generaladjutant Fr. v. Blücher. Siden 1838 tilhører den Slægten Scavenius.
12. Klarupgaard, Aalborg Amt, Fleskum Herred, Klarup Sogn, oprettet af 4 Bøndergaarde, 28 Tdr. H., 400 Tdr. L. Ager og Eng, 20 Tdr. L. Have og Plantage; 70 Tdr. H. Fæstegods. Gaarden blev brændt under Skipper Clements Oprør 1534. Tilhører nu Godseier Etatsraad Brandt.
13. Sohngaardsholm, Aalborg Amt, Fleskum Herred, Nørre Tranders Sogn, 39 Tdr. H., 344 Tdr. L. Ager og Eng, 8 Tdr. L. Mose. Den blev oprettet som Herregaard i Slutningen af det 17de Aarhundrede.
14. Høiriis, Thisted Amt, Sønder Herred, Ljørslev Sogn (paa Mors), $17\frac{1}{2}$ Tdr. H., 260 Tdr. L. Ager og Eng, 125 Tdr. L. Mose, 10 Tdr. L. Hede, 45 Tdr. L. Skov; $3\frac{3}{4}$ Tdr. H. Fæstegods.

11 Tdr. H. Bøndergods. Den nævnes allerede i dei 14de Aarh. og solgtes til Børglum Kloster 1413.

Amtmand Fr. Hauch købte den af Major Klingenberg og solgte den 1768 til Major Winding. Da denne gik fallit, maatte H. atter overtage Gaarden; men solgte den paany 1778 til en Kjøbmand G. i Thisted for 20,000 rbd. d. C.; men dens Tilliggende dengang var 203 Tdr. H. Bøndergods samt Ljørslev og Løderup Sognes Kirketiender og Løderup Sogns Kongetiender. Den tilhører nu Hofjægermester Steensen-Leth.

15. Nørre Elkjær, Hjørring Amt, Horns Herred, Tversted Sogn. Jyllands nordligste Herregaard med 31 Tdr. H. og 2200 Tdr. L. p. p., hvoraf en Del er lagt til Afbyggergaarden Vaagholt.

Borggaarden er omgivet af Grave. I det 17de Aarhundrede eiedes den af Familierne Lunge og Ramel. Senere eiedes den af Brockdorff, Hølek p. p.; nu af H. Ring.

Erik Christensen, † 1652 ~ Mette Rasmusdatter.

Gaardejer |

Jens Eriksen,
Borgmester, Amtsforvalter, Godsejer,
~ 1633 † 1690.

~ Maren Bang

Maren Eriksdatter

Margrethe Jensd. W.
gen Lowson,
and i Aalborg.
Søn Jacob L.
sit Testament »det Low-
mis« og do. Familielegat.

Mette J. W.,
1 ~ A. M. Lehrmann.
2 ~ J. Post,
begge Præster i Skamby.

Maria Cathrine J. W.,
1 ~ J. Schwartz,
Regim. Kvartermester.
Descendensen uddød.
2 ~ C. F. Pöcte (Pötter)
Kontrollør i Elsfløth.

Elisabeth J. W.
~ Bertel Hauch,
Højesteretsassessor,
Etatsraad, Godsejer,
Deputeret i Landetatens
Generalkommissariat.

Else Kirstine J. W.
~ Peder Jensen, Raad-
mand i Slagelse, Godsejer.
Descendensen uddød.

Anna Maria J. W.
1 ~ Johannes Schultz.
2 ~ Peder Hessel.
Begge Kjøbmænd i Ros-
kilde.

Jan W.,
liraad,
ger,
† 1809,
ift.

Berthel W.,
Justitsraad,
cand. theol.
Brygger,
f. 1729 † 1785, ugift.

Otto Westengaard, Præst i Kundby,
Provst, f. 1763 † 1835.
1 ~ Edel Birgitte Heiberg.
2 ~ Anne Kirstine Lange.

Carl Ludvig W.,
ugift.

Johanne Fosie W.,
ugift.

Christian Ditlew W., Cancelliraad,
Borgmester i Kolding,
f. 1769 † 1842.
1 ~ Henriette Cathrine Ebsen.
2 ~ Voldborg Ring.

Frederik Ludvig W., Elisabeth Johannes
Præst i Sværdborg, Charlotte W., Adolph W.,
f. 1770 † 1817. ugift. ugift.
1 ~ Charlotte Sophie Hersom.
2 ~ Christine Marie Windekilde.

Acobine Birgitte
Ljertrud Sophie
W.,
f. 1840 † 1883.
~ N. Jørgensen,
Skolelærer
i Hyllinge.
10 Børn.

Abel August
Westengaard,
f. 1842, Agent i
Chicago.
~ N. Iversen.
Jens Iversen
W.,
f. 1871.
Harry
Valdemar
W.,
f. 1877.

Johannes L. W.,
f. 1844 † 1864,
ugift.
Anna Au-
gusta J. W.,
f. 1881
† 1881.

Sidselius W., f. 1847, Landmand.
~ C. A. J. L. Conradsen.
Caroline Emma Ida Jens
C. W., Carolina L. W. Theodor
f. 1873 W., f. Johannes
† s. A. f. 1875. 1876. W.,
f. 1884
† 1885.

Johannes Severin Westen-
gaard, Pharmaceut,
f. 1792 † 1870.
~ H. Jacobsen.
Otto Bergio Annæ Jac.
W., f. 1828, Alb. Mary W.,
Exam. juris, f. 1830.
Kasserer i ~ F.P. Jensen
Nationalban- Vinhandler,
ken, 1 ~ J.W. Kaptajn i
Fugl, 2 ~ C. Borgervæb-
D. Sivertsen. ningen i Kjø-
benhavn.
Johannes
Knud
Westengaard
f. 1865,
stud. juris.
3 Døttre.

Lauritz Chri-
stian Ditlew W.
f. 1795 † 1853,
Præst i Odense.
~ E. M. Høyen
Anna
Margrethe W.,
f. 1831 † 1847.
~ P. C. Sick,
Overlærer, Prof.,
Rigsdagsmand.
Søn.

Vilhelm Aug. Westengaard,
Exam. juris,
Borgerrepræsentant
i Slagelse,
f. 1797 † 1852.
~ A. K. Andersen.
Otto Jens Ander-
sen W.,
f. 1840,
Agent.
~ D. Hansen.
Vilhelm We-
stengaard,
f. 1878.

Edele Birgitte Johanne K.
W., f. 1799 M. C. W.,
† 1883, ~ N. f. 1805 † 1883,
L. A. Høyen,
Professor,
Ridder.
Ingen Børn.
Lydia M. H.
K. W.,
f. 1881.

Jens Victor
Chr. W.,
f. 1801 † 1841
~ K. G.
Schjødte.
Ingen Børn.

Laura Jo-
hanna Doro-
thea W.,
f. 1803 † 0000.
~ C. L.
Schwensen,
Prokurator
i Kolding.

Frederikke
Charlotte
Louise
Sophie W.,
f. 1807 † 1838.
~ A. C. Dahl,
Prokurator
i Kolding

samt 3 Søn-
ner og 3
Døttre, der
døde ugifte.

Jens Christian
W., Adjunkt
i Vordingborg,
f. 1796 † 1838,
~ S. M. Michel-
sen. Ingen Børn

samt 3 Sønner og 4 Døttre,
der ere døde ugifte.

Erik Christensen, †
Gaardejer |
Jens Eriksen,
Borgmester, Amtsforvalter, Godsejer
~ 1633 † 1690.

Erik Jensen Westengaard, Niels Bang Niels Bang Anna Margrethe Jensd. W.
Proviant-Kommissær, W. J. W. ~ Jørgen Lowson,
f. 1677 † 1751. † 1678. † 1702. Raadmand i Aalborg.
~ Else Marie Poulsen, Deres Søn Jacob L.
Fyen. grundlagde ved sit Testament det Low-
sonske Fideikommiss og do. Familielegat.

Mette J. W.,
1 ~ A. M. Lehrmann.
2 ~ J. Post,
begge Præster i Skamby.

Jens Eriksen Westengaard,
Præst i Sværdborg, Provst for Hammer
Herred, f. 1724 † 1794.
1 ~ Johanne Jacobsdatter Fosie.
2 ~ Johanne Dorothea Staal.

Marie W.,
ugift.

Marie

Christine W.,
ugift.

Margrethe Cartharine W.,
ugift.

Marie Christine W.,
ugift.

Christian W.,
Cancelliraad,
Brygger,
f. 1726 † 1809,
ugift.

Berthel W.,
Justitsraad,
cand. theol.
Brygger,
f. 1729 † 1785, ugift.

Frederica W. ~ Jens Bech,
Præst i Vallekilde, Provst.

Louise W. ~ Andr. Lassen, Major,
Isenkræmmer. Descendensen uddød.

Otto Westengaard, Præst i Kundby,
Provst, f. 1763 † 1835.
1 ~ Edel Birgitte Heiberg.
2 ~ Anne Kirstine Lange.

Jens Westengaard, f. 1789 † 1859,
Præst i Ørsløv.
1 ~ G. S. M. Lemvigh.
2 ~ S. Hansdatter.

Jacobine
B. C. W.,
f. 1821 † 1836,
ugift.

Otto Westengaard,
Oberst, Regimentschef,
K. af D. & Dmd.,
f. 1822. ~ A. Nielsen.

Carl Theodor
Westengaard,
f. 1824,
Skolelærer i
Bisserup.
~ C. Borup.

Frederik Nathanael Westengaard,
f. 1826,
Landmand, Lieutenant, ~ A. Andersen.

Jacobine Birgitte
Gjertrud Sophie
W.,
f. 1840 † 1883.
~ N. Jørgensen,
Skolelærer
i Hyllinge.

Abel August
Westengaard,
f. 1842, Agent i
Chicago.
~ N. Iversen.

Johannes L. W.,
f. 1844 † 1864,
ugift.

Jens W.,
f. 1852 † 1871,
Student.

Johanne Mar-
grethe W.,
f. 1853,
~ J.J. Havsteen,
Amtmand paa
Island, Ridder,
Althingsmand.

Birgitte Ingeborg
W., f. 1861.
~ C.H.W. Jessen,
Læge i Kjøbenh.
Anna Lorentze
Margrete J.,
f. 1887.

Jens Emil Theodor
Clausen Westengaard,
f. 1852,
Skolelærer i Ordrup,
~ E. Barsøe.

Erik Westengaard,
f. 1854,
Landmand.

Gertrud J. F. W.,
J. N. W.,
f. 1857, † 1867
~ A. Jensen,
Skolebest.
i Frederiks-
havn.
1 Søn.

Jens Andersen W. f. 1860,
Landmand,
~ A. Larsen.
Dagmar Kirstine W.,
f. 1862.
Niels Valdemar W.,
f. 1864,
Landmand.
Augusta Marie
Kirstine W.,
f. 1886.
Laura
Frederikke W.,
f. 1888.
1 Datter,
f. 2 1/2 1889.

10 Børn.

Jens Iversen
W.,
f. 1871.

Harry
Valdemar
W.,
f. 1877.

Anna Au-
gusta J. W.,
f. 1881
† 1881.

Helga H.,
f. 1882.

Otto Jacob H.,
f. 1884.

Astrid W.,
f. 1880.

Carl Aage
B. W.,
f. 1881 † 1882.

Gerda W.,
f. 1883.

Hans Hjalmar
B. W.,
f. 1884.

Carl Gunnar
B. W.,
f. 1885.

Agnes C. M. W.
f. 1887.